

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Press Unit
Unité de la Presse

Zestawienie – Ochrona danych osobowych

Luty 2024 r.

Niniejsze zestawienie nie jest ani wiążące dla Trybunału
ani nie ma charakteru wyczerpującego

Ochrona danych osobowych

"Samo przechowywanie danych dotyczących życia prywatnego danej osoby stanowi ingerencję w rozumieniu **art. 8 [Europejskiej Konwencji Praw Człowieka]**, która gwarantuje prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, mieszkania i korespondencji.¹... Późniejsze wykorzystanie przechowywanych informacji nie ma wpływu na to ustalenie.... Jednakże przy ustalaniu, czy dane osobowe gromadzone przez władze obejmują jakiegokolwiek ... [aspekty] życia prywatnego ..., Trybunał należycie uwzględni szczególnie kontekst, w którym przedmiotowe informacje zostały zebrane i przechowywane, charakter tych zbiorów, sposób, w jaki zbiory te są wykorzystywane i przetwarzane oraz wyniki, które można uzyskać ..." (*S. i Marper przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, wyrok (Wielkiej Izby) z 4 grudnia 2008, § 67.

Gromadzenie danych osobowych

Dane zebrane podczas głoszenia od drzwi do drzwi

Świadkowie Jehowy przeciwko Finlandii

9 maja 2023 roku

Sprawa ta dotyczyła obowiązku uzyskania zgody przez poszczególnych Świadków Jehowy na gromadzenie danych osobowych podczas głoszenia od drzwi do drzwi. Skarżąca społeczność skarżyła się w szczególności na brak ustnego przesłuchania w postępowaniu krajowym oraz na zakaz sporządzania notatek bez zgody rozmówcy podczas ewangelizacji. Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 9** (wolność wyznania) Konwencji, stwierdzając, że władze krajowe prawidłowo wyważyły interesy skarżącej społeczności z prawami jednostek w odniesieniu do ich danych osobowych, uznając, że uzyskanie zgody było konieczne. Trybunał zauważył w szczególności, że odpowiednie prawo miało zastosowanie do wszystkich wspólnot religijnych i że w tym konkretnym przypadku na wspólnotę Świadków Jehowy nie nałożono żadnej grzywny. Trybunał uznał, że wymóg uzyskania zgody był konieczny, aby zapobiec ujawnieniu danych osobowych i wrażliwych, a wymóg ten nie ograniczał wolności wyznania Świadków Jehowy. Trybunał orzekł również, że nie doszło do naruszenia Artykułu 6 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji, stwierdzając, że patrząc całościowo, skarżąca społeczność miała wszelkie możliwości przedstawienia dowodów i argumentów w ciągu siedmiu lat, kiedy sprawa była rozpatrywana przez władze krajowe, a kwestie prawne nie wymagały ustnego przesłuchania w celu ich zbadania.

¹ Artykuł 8 [Europejskiej Konwencji Praw Człowieka](#) stanowi, że:

„1. Każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

2. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności osób.”.

Dane odzwierciedlające orientację seksualną

Drelon przeciwko Francji

8 września 2022 roku

Sprawa ta (dwie skargi) dotyczyła, po pierwsze, gromadzenia i przechowywania przez francuską służbę krwiodawstwa (EFS) danych osobowych odzwierciedlających domniemaną orientację seksualną skarżącego - wraz z odrzuceniem jego skargi karnej o dyskryminację - oraz po drugie, odrzucenie jego propozycji oddania krwi, wraz z oddaleniem przez Conseil d'État jego skargi sądowej kwestionującej postanowienie z dnia 5 kwietnia 2016 r., które zmieniło kryteria selekcji dawców krwi.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8 Konwencji** w związku z gromadzeniem i przechowywaniem przedmiotowych danych osobowych. Trybunał uznał, że gromadzenie i przechowywanie wrażliwych danych osobowych stanowiło ingerencję w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego. Ingerencja ta miała przewidywalną podstawę prawną, ponieważ uznaniowe uprawnienie władz do utworzenia bazy danych dotyczących zdrowia w takim celu było wystarczająco uregulowane w obowiązującej wówczas ustawie z dnia 6 stycznia 1978 r. o ochronie danych osobowych. Podczas gdy gromadzenie i przechowywanie danych osobowych kandydatów na dawców krwi przyczyniło się do zagwarantowania bezpieczeństwa krwi, było to jednak szczególnie ważne, aby dane wrażliwe były dokładne, aktualne, trafne i nienadmierne w stosunku do zamierzonych celów; a okres przechowywania danych musiał być ograniczony do niezbędnego minimum. Trybunał zauważył, po pierwsze, że mimo że skarżący odmówił odpowiedzi na pytania dotyczące jego życia seksualnego podczas badania lekarskiego poprzedzającego oddanie krwi, dane zawierały przeciwwskazanie do oddawania krwi, które było specyficzne dla mężczyzn, którzy odbyli stosunek płciowy z innymi mężczyznami. Stwierdzono, że przedmiotowe dane opierały się na zwykłych spekulacjach bez udowodnionych podstaw faktycznych. Po drugie, po zauważeniu, że rząd nie wykazał, że okres przechowywania danych, że okres przechowywania danych (do 2278 r.) został uregulowany w taki sposób, że nie mógł przekroczyć okresu niezbędnego do osiągnięcia zamierzonego celu, Trybunał stwierdził, że nadmierny okres retencji umożliwił wielokrotne wykorzystywanie danych przeciwko skarżącemu, pociągając za sobą jego automatyczne wykluczenie z bycia dawcą krwi. W odniesieniu do drugiej skargi, Trybunał odrzucił jako przedawnione skargi dotyczące decyzji wykluczających skarżącego z oddawania krwi w dniach 16 listopada 2004 r. i 9 sierpnia 2006 r. W odniesieniu do decyzji z dnia 26 maja 2016 r. Trybunał stwierdził, że skarżący nie mógł powoływać się na naruszenie art. 8 i 14 (zakaz dyskryminacji) Konwencji w odniesieniu do postanowienia z dnia 5 maja 2016 r., ponieważ nie obowiązywało ono jeszcze w dniu przedmiotowej odmowy.

Informacje DNA i odciski palców

Zob. poniżej, w części "Przechowywanie i wykorzystywanie danych osobowych", "W kontekście policji i sprawiedliwości w postępowaniu karnym".

Dane GPS

Uzun przeciwko Niemcom

2 września 2010 roku

Skarżący, podejrzewany o udział w atakach bombowych organizowanych przez lewicowy ruch ekstremistów, skarżył się w szczególności, że jego obserwacja za pomocą GPS i wykorzystanie danych uzyskanych w ten sposób w postępowaniu karnym naruszyło jego prawo do poszanowania życia prywatnego.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8 Konwencji**. Obserwacja GPS oraz przetwarzanie i wykorzystanie danych uzyskanych w ten sposób rzeczywiście stanowiły ingerencję w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego. Trybunał zauważył jednak, że realizowano uzasadnione cele ochrony bezpieczeństwa narodowego,

bezpieczeństwa publicznego i praw ofiar, oraz zapobiegania przestępczości. Ingerencja była również proporcjonalna: obserwację GPS zarządzono dopiero po tym jak mniej inwazyjne metody dochodzeniowe okazały się niewystarczające, była prowadzona przez stosunkowo krótki okres (około trzech miesięcy) i dotyczyła skarżącego tylko wtedy, gdy podróżował samochodem współnika. W związku z tym nie można było uznać, że skarżący został poddany całkowitej i kompleksowej obserwacji. Biorąc pod uwagę, że dochodzenie dotyczyło bardzo poważnych przestępstw, obserwacja skarżącego z użyciem danych GPS była konieczna w społeczeństwie demokratycznym.

Ben Faiza przeciwko Francji

8 lutego 2018 roku

Sprawa ta dotyczyła środków obserwacji zastosowanych wobec skarżącego podczas prowadzonego przeciwko niemu dochodzenia pod kątem udziału w przestępstwach związanych z handlem narkotykami. Skarżący podnosił, że środki te (zarówno zainstalowanie urządzenia geolokalizującego w jego pojeździe oraz nakaz sądowy nałożony na operatora komórkowego mający na celu uzyskanie rejestrów połączeń przychodzących i wychodzących, razem z sygnałami z wież telefonicznych, umożliwiły śledzenie każdego jego kroku) stanowiły naruszenie jego prawa do poszanowania życia prywatnego.

Trybunał stwierdził, że **doszło do naruszenia art. 8 Konwencji** (prawo do poszanowania życia prywatnego) w odniesieniu do geolokalizacji pojazdu skarżącego w czasie rzeczywistym, przy użyciu GPS w dniu 3 czerwca 2010 roku i uznał, że w tym zakresie prawo francuskie (ani prawo stanowione ani orzecznictwo) nie wskazywało w tamtym czasie wystarczająco klarownie w jakim zakresie i w jaki sposób organy władzy były uprawnione do skorzystania z przysługujących im uprawnień. Skarżący zatem nie cieszył się minimum ochrony gwarantowanym zasadą praworządności w społeczeństwie demokratycznym. Trybunał zauważył jednak, że Francja wprowadziła później mechanizm regulujący korzystanie z geolokalizacji i wzmacniający poszanowanie prawa do prywatności (ustawa z dnia 28 marca 2014 roku). Ponadto stwierdził, że **nie doszło do naruszenia art. 8** w odniesieniu do nakazu sądowego wydanego operatorowi telefonii komórkowej w dniu 24 lipca 2009 roku w celu uzyskania wykazu rejestrowania się telefonu w okolicach wież telefonii komórkowej umożliwiającego późniejsze śledzenie położenia skarżącego. Trybunał zauważył w szczególności, że nakaz sądowy stanowił ingerencję w życie prywatne skarżącego, ale był zgodny z prawem. Co więcej, nakaz ten miał na celu ustalenie prawdy w ramach postępowania karnego dotyczącego importu narkotyków przez zorganizowaną grupę, zmywy przestępczej i prania brudnych pieniędzy, a zatem służył słusznym celom zapobiegania zakłóceniom porządku, przestępstwom lub ochronie zdrowia publicznego. Trybunał uznał również, że środek ten był konieczny w społeczeństwie demokratycznym ponieważ miał na celu zatrzymanie poważnego procederu dotyczącego handlu narkotykami. Wreszcie, uzyskane informacje zostały wykorzystane w prowadzonym dochodzeniu oraz w postępowaniu karnym, w trakcie którego skarżącemu zagwarantowano skuteczną możliwość odwołania się, zgodną z zasadą państwa prawa.

Florindo de Almeida Vasconcelos Gramaxo przeciwko Portugalii

13 grudnia 2022 roku

Sprawa ta dotyczyła zwolnienia skarżącego na podstawie danych uzyskanych z systemu geolokalizacji zamontowanego w samochodzie, który jego pracodawca udostępnił mu do celów jego pracy jako przedstawiciela medycznego. Skarżący podniósł, że przetwarzanie danych geolokalizacyjnych uzyskanych z systemu GPS zainstalowanego w jego pojeździe służbowym oraz wykorzystanie tych danych jako podstawy jego zwolnienia naruszyło jego prawo do poszanowania życia prywatnego. Zarzucił również, że postępowanie przed sądami krajowymi było niesprawiedliwe, ponieważ decyzje sądów opierały się niemal wyłącznie na niezgodnych z prawem dowodach uzyskanych za pomocą systemu GPS zainstalowanego w jego pojeździe służbowym.

Trybunał uznał, że **nie doszło do naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że władze krajowe nie uchybiły pozytywnemu obowiązkowi ochrony prawa skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego. Trybunał zauważył na wstępie, że skarżący był

świadomy, iż spółka zainstalowała system GPS w jego pojeździe w celu monitorowania odległości pokonywanych w trakcie jego działalności zawodowej oraz, w stosownych przypadkach, podczas podróży prywatnych. Zauważył również, że biorąc pod uwagę jedynie dane geolokalizacyjne odnoszące się do przebytych odległości, Sąd Apelacyjny ograniczył zakres ingerencji w życie prywatne skarżącego do tego, co było ściśle niezbędne do osiągnięcia uzasadnionego celu, a mianowicie monitorowania wydatków spółki. W sprawie skarżącego Trybunał uznał, że Sąd Apelacyjny dokonał szczegółowego wyważenia prawa skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego i prawa jego pracodawcy do zapewnienia sprawnego funkcjonowania spółki, biorąc pod uwagę uzasadniony cel realizowany przez spółkę, a mianowicie prawo do monitorowania jej wydatków. W związku z tym państwo nie przekroczyło swojego marginesu oceny w niniejszej sprawie. Trybunał uznał również, że nie doszło do naruszenia art. 6 § 1 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji, stwierdzając, że wykorzystanie w postępowaniu dowodowym danych geolokalizacyjnych dotyczących odległości pokonanych przez skarżącego w jego pojeździe służbowym nie podważyło rzetelności postępowania w niniejszej sprawie.

Dane dotyczące stanu zdrowia

L.H. przeciwko Łotwie (skarga nr 52019/07)

29 kwietnia 2014 roku

Skarżąca twierdziła w szczególności, że gromadzenie danych medycznych przez agencję państwową – w tym przypadku Inspektorat Kontroli Jakości w zakresie Opieki Medycznej i Zdolności do Pracy („MADEKKI”) – bez jej zgody, naruszyło jej prawo do poszanowania życia prywatnego.

W wyroku Trybunał przypomniał znaczenie ochrony danych medycznych w związku z prawem do poszanowania życia prywatnego. Trybunał orzekł, że w przypadku skarżącej doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że prawo nie wskazywało wystarczająco jasno zakresu swobodnego uznania przysługującego właściwym organom oraz sposobu jego wykonywania. Trybunał zauważył w szczególności, że prawo łotewskie w żaden sposób nie ograniczało zakresu danych osobowych, które mogły być gromadzone przez MADEKKI, co skutkowało gromadzeniem danych medycznych skarżącej przez okres siedmiu lat, bez rozróżnienia i bez uprzedniej oceny, czy dane te mogą być potencjalnie decydujące, istotne lub mieć znaczenie dla osiągnięcia jakiegokolwiek celu, do którego zmierzać miały omawiane działania.

Y.G. przeciwko Rosji (nr 8647/12)²

30 sierpnia 2022 roku

Patrz poniżej, punkt „Ujawnianie danych osobowych”.

Przechwytywanie połączeń, podsłuchiwanie rozmów telefonicznych oraz tajny nadzór

Klass i Inni przeciwko Niemcom

6 września 1978 roku

W niniejszej sprawie skarżący, pięciu niemieckich prawników, wnieśli skargę dotyczącą niemieckiego ustawodawstwa, które uprawniało władze do monitorowania ich korespondencji oraz połączeń telefonicznych, przy jednoczesnym braku zobowiązania władz do późniejszego poinformowania o środkach podjętych przeciwko nim.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8 Konwencji** stwierdzając, że ustawodawca niemiecki ma prawo uznać ingerencję wynikającą z zaskarżonych przepisów w wykonywanie prawa zagwarantowanego w art. 8 ust. 1, za konieczną w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa narodowego oraz w celu ochrony porządku i zapobiegania przestępczości (art. 8 ust. 2). Trybunał zauważył w szczególności, że

² W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Europejskiej konwencji praw człowieka („Konwencja”).

uprawnienia do niejawnej kontroli obywateli, charakteryzujące państwo policyjne, są dopuszczalne na mocy Konwencji tylko w takim zakresie, w jakim jest to bezwzględnie konieczne dla ochrony instytucji demokratycznych. Mając jednak na uwadze, że społeczeństwa demokratyczne są obecnie zagrożone niezwykle wyszukаныmi formami szpiegostwa oraz terroryzmem, w związku z czym państwo musi być w stanie, w celu skutecznego zapobiegania takim zagrożeniom, powziąć tajną obserwację elementów szkodliwych działających w jego jurysdykcji, Trybunał uznał, że istnienie niektórych przepisów przyznających kompetencje tajnej obserwacji poczty elektronicznej, listów i telekomunikacji było w wyjątkowych sytuacjach konieczne w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa państwowego i/lub dla ochrony porządku lub zapobiegania przestępczości.

Malone przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

2 sierpnia 1984 roku

Skarżący, oskarżony o popełnienie szeregu przestępstw związanych z nieuczciwym traktowaniem skradzionych towarów, skarżył się w szczególności na przechwycenie jego korespondencji listownej i telefonicznej przez policję lub w jej imieniu oraz na "monitorowanie" jego telefonu (proces polegający na użyciu urządzenia rejestrującego numery wybierane na danym telefonie oraz czas trwania każdego połączenia).

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8 Konwencji**, zarówno w odniesieniu do przechwytywania korespondencji, jak i udostępniania policji rejestrów monitorowania telefonu, ponieważ działania te były niezgodne z prawem.

Kruslin przeciwko Francji

24 kwietnia 1990 roku

Niniejsza sprawa dotyczyła podsłuchu telefonicznego zarządzonego przez sędziego śledczego w sprawie o morderstwo.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że prawo francuskie nie określało w sposób wystarczająco jasny zakresu i sposobu wykonywania uprawnień przez władze w tym obszarze. Było to szczególnie prawdą w czasie, gdy miały miejsce okoliczności faktyczne, w związku z czym Trybunał uznał, że skarżący nie cieszył się minimalnym poziomem ochrony do której, na mocy rządów prawa, uprawnieni są obywatele w społeczeństwie demokratycznym.

Zob. również, między innymi: Huvig przeciwko Francji, wyrok z dnia 24 kwietnia 1990 r.; Halford przeciwko Zjednoczonemu Królestwu, wyrok z dnia 25 czerwca 1997 r.

Kopp przeciwko Szwajcarii

25 marca 1998 roku

Niniejsza sprawa dotyczyła monitorowania linii telefonicznych kancelarii prawnej skarżącego na zlecenie prokuratora federalnego.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że prawo szwajcarskie nie określa wystarczająco jasno zakresu i sposobu wykonywania przez władze uprawnień w tej kwestii. W konsekwencji Trybunał uznał, że skarżący, jako prawnik, nie cieszył się minimalnym poziomem ochrony do której, na mocy rządów prawa, uprawnieni są obywatele w społeczeństwie demokratycznym.

Amann przeciwko Szwajcarii

16 lutego 2000 roku (Wielka Izba)

Niniejsza sprawa dotyczyła rozmowy telefonicznej skarżącego z pracownicą byłej ambasady radzieckiej - w celu zamówienia reklamowanego przez niego urządzenia depilacyjnego - przechwyconej przez biuro prokuratora, które zwróciło się do służb wywiadowczych o założenie akt skarżącego.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji** ze względu na nagranie rozmowy telefonicznej oraz **naruszenia tego samego artykułu** ze względu na utworzenie i przechowywanie akt, stwierdzając, że ingerencja w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego nie była zgodna z prawem, gdyż prawo szwajcarskie było niejasne co do uprawnień dyskrecyjnych władz w tym obszarze.

Taylor-Sabori przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

22 października 2002 roku

Sprawa ta dotyczyła w szczególności przechwytywania przez policję, w ramach tajnej operacji obserwacyjnej, wiadomości wysyłanych na pager skarżącego.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji**. Mając w szczególności na uwadze, że w czasie omawianych wydarzeń nie istniał żaden ustawowy system regulujący przechwytywanie wiadomości na pager przekazywanych za pośrednictwem prywatnego systemu telekomunikacyjnego, Trybunał stwierdził, co również przyznał rząd brytyjski, że ingerencja nie była zgodna z prawem.

Wisse przeciwko Francji

22 grudnia 2005 roku

Dwóch skarżących zostało zatrzymanych, a następnie tymczasowo aresztowanych w związku z zarzutem popełnienia rozboju z bronią w ręku. Na podstawie nakazu wydanego przez sędziego śledczego nagrano rozmowy telefoniczne w więziennym pokoju wizyt między nimi a ich krewnymi. Skarżący wnieśli bezskuteczny wniosek o uznanie za nieważne kroków podjętych w postępowaniu dotyczącym nagrywania ich rozmów. Twierdzili, że nagrywanie ich rozmów w pokojach wizyt w jednostce penitencjarnej stanowiło ingerencję w ich prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że prawo francuskie nie wskazywało wystarczająco jasno, w jaki sposób i w jakim zakresie władze mogły ingerować w życie prywatne zatrzymanych, a także zakresu i sposobu korzystania z uprawnień dyskrecyjnych w tej dziedzinie. Rezultatem tego skarżący nie korzystali z minimalnego poziomu ochrony do której, na mocy rządów prawa, uprawnieni są obywatele w społeczeństwie demokratycznym. Trybunał zauważył w szczególności, że regularne rejestrowanie rozmów w pokoju wizyt w celach innych niż ochrona jednostki penitencjarnej pozbawiło te pomieszczenia ich jedynej racji bytu, a mianowicie umożliwiania zatrzymanym zachowania pewnego stopnia życia prywatnego, w tym prywatności rozmów z rodzinami.

Kennedy przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

18 maja 2010 roku

Skazany za nieumyślne spowodowanie śmierci - w sprawie kontrowersyjnej z powodu brakujących i sprzecznych dowodów - i zwolniony z więzienia w 1996 roku, skarżący zaangażował się w kampanię przeciwko pomyłkom sądowym. Podejrzewając, że policja przechwyliła jego korespondencję po tym jak założył małe przedsiębiorstwo, skarżący wniósł skargę do Investigatory Powers Tribunal (IPT). W 2005 roku został poinformowany, że w odniesieniu do jego skarg nie podjęto żadnego rozstrzygnięcia na jego korzyść. Oznaczało to, że albo jego korespondencja nie została przechwycona, albo że IPT uznał ewentualne przechwycenie za zgodne z prawem. IPT nie dostarczyło dalszych informacji. Skarżący zarzucił domniemane przechwycenie jego korespondencji.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że prawo Zjednoczonego Królestwa dotyczące przechwytywania komunikacji wewnętrznej wraz z wyjaśnieniami zawartymi w publikacji Code of Practice wskazało z wystarczającą jasnością procedury wydawania zezwoleń i przetwarzania nakazów przechwycenia korespondencji, jak również przetwarzania, przekazywania i niszczenia zebranych danych. Ponadto nie stwierdzono żadnych istotnych uchybień w stosowaniu i funkcjonowaniu reżimu obserwacji. W związku z tym, a także mając na uwadze zabezpieczenia przed nadużyciami proceduralnymi, jak również bardziej ogólne zabezpieczenia tj. nadzór Komisarza i ocena IPT, zakwestionowane środki obserwacji, które miały zostać zastosowane wobec skarżącego, były uzasadnione na mocy art. 8 ust. 2 Konwencji.

Dragojević przeciwko Chorwacji

15 stycznia 2015 roku

Sprawa dotyczyła głównie tajnego podsłuchu rozmów telefonicznych osoby podejrzanej o handel narkotykami. Skarżący zarzucał w szczególności, że sędzia śledczy nie zastosował

się do procedury wymaganej przez chorwackie prawo, tj. skutecznej oceny czy zastosowanie tajnej obserwacji jest konieczne i uzasadnione w konkretnym przypadku. Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji. Trybunał stwierdził w szczególności, że prawo chorwackie, zgodnie z wykładnią sądów krajowych, nie zapewnia dostatecznej jasności co do swobody organów władzy w zakresie nakładania środków nadzoru i w praktyce - jak w przypadku skarżącego - nie jest wystarczającym zabezpieczeniem przed ewentualnymi nadużyciami.

Zobacz również: [Bašić przeciwko Chorwacji](#), wyrok z dnia 25 października 2016 roku, [Matanović przeciwko Chorwacji](#), wyrok z dnia 4 kwietnia 2017 roku.

R.E. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

27 października 2015 roku

Skarżący, który został trzykrotnie zatrzymany i aresztowany w Irlandii Północnej w związku z zabójstwem policjanta, skarżył się w szczególności na tajną obserwację spotkań między zatrzymanymi a ich prawnikami oraz między zatrzymanymi poddanymi szczególnej ochronie³ i ich opiekunami⁴ („*appropriate adults*”).

Sprawa ta została rozpatrzona z punktu widzenia zasad opracowanych przez Trybunał w dziedzinie przechwytywania rozmów telefonicznych między prawnikiem a klientem, które wymagają rygorystycznych zabezpieczeń. Trybunał stwierdził, że zasady te powinny być stosowane do tajnej obserwacji konsultacji między prawnikiem a klientem na posterunku policji. W niniejszej sprawie Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji w odniesieniu do tajnej obserwacji konsultacji prawnych. Trybunał zauważył w szczególności, że od dnia 22 czerwca 2010 roku wdrożono wytyczne dotyczące bezpiecznego obchodzenia się z materiałami uzyskanymi w wyniku takich tajnych obserwacji, ich przechowywania i niszczenia. Jednakże w momencie zatrzymania skarżącego w maju 2010 roku wytyczne te nie weszły jeszcze w życie. Trybunał nie uznał zatem za wykazane, że obowiązujące wówczas odpowiednie przepisy prawa krajowego zapewniały wystarczające gwarancje ochrony konsultacji skarżącego z jego prawnikiem, uzyskanych w drodze tajnych obserwacji. Trybunał orzekł ponadto, że **nie doszło do naruszenia art. 8** w odniesieniu do tajnej obserwacji konsultacji między zatrzymanymi i ich opiekunami, stwierdzając w szczególności, że nie są oni objęci tajemnicą adwokacką, a zatem zatrzymany nie miałby takich samych oczekiwań co do zachowania prywatności jak w przypadku konsultacji prawnych. Ponadto Trybunał wyraził zadowolenie, że odpowiednim przepisom krajowym, o ile dotyczyły one ewentualnych obserwacji konsultacji pomiędzy zatrzymanymi i ich opiekunami, towarzyszyły odpowiednie zabezpieczenia przed nadużyciami.

Roman Zakharov przeciwko Rosji⁵

4 grudnia 2015 roku (Wielka Izba)

Sprawa ta dotyczyła systemu tajnego przechwytywania połączeń telefonii komórkowej w Rosji. Skarżący, redaktor naczelny wydawnictwa, skarżył się w szczególności, że operatorzy sieci komórkowych w Rosji są prawnie zobowiązani do instalowania urządzeń umożliwiających organom ścigania prowadzenie działań operacyjnych w zakresie przeszukiwania oraz że, bez wystarczających zabezpieczeń na mocy prawa rosyjskiego, zezwalało to na ogólne przechwytywanie połączeń.

³ Nieletni lub osoba, która jest zaburzona umysłowo bądź posiada szczególne potrzeby z uwagi na właściwości psychiczne.

⁴ Taką osobą może być krewny lub opiekun, lub osoba doświadczona w radzeniu sobie z osobami zaburzonymi umysłowo lub posiadającymi szczególne potrzeby z uwagi na właściwości psychiczne.

⁵ W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Europejskiej konwencji praw człowieka.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że rosyjskie przepisy regulujące przechwytywanie komunikacji nie zapewniają odpowiednich i skutecznych gwarancji chroniących przed arbitralnością i ryzykiem nadużyć które były nieodłącznie związane z każdym systemem tajnej obserwacji i które były szczególnie wysokie w systemie takim jak w Rosji, gdzie tajne służby i policja miały bezpośredni dostęp, za pomocą środków technicznych, do wszystkich połączeń telefonii komórkowej. W szczególności Trybunał stwierdził niedociągnięcia w systemie prawnym w następujących obszarach: okoliczności, w których władze publiczne w Rosji są uprawnione do stosowania tajnych środków obserwacji; okres obowiązywania takich środków, a zwłaszcza okoliczności, w których powinien on zostać przerwany; procedury zezwalające na przechwytywanie, jak również przechowywanie i niszczenie przechwyconych danych; nadzór nad przechwytywaniem. Ponadto skuteczność środków odwoławczych dostępnych w celu zakwestionowania przechwycenia komunikacji była podważona przez fakt, że były one dostępne wyłącznie dla osób, które były w stanie przedstawić dowód przechwycenia choć uzyskanie takiego dowodu było niemożliwe w związku z brakiem jakiegokolwiek systemu powiadamiania lub możliwości dostępu do informacji o przechwyceniu.

Zobacz również, w odniesieniu do tajnych środków obserwacji w kontekście postępowania karnego: [**Akhlyustin przeciwko Rosji, Zubkov i Inni przeciwko Rosji, Moskalev przeciwko Rosji i Konstantin Moskalev przeciwko Rosji**](#)⁶, wyroki z dnia 7 listopada 2017 roku.

[**Szabó i Vissy przeciwko Węgrom**](#)

12 stycznia 2016 roku

Sprawa ta dotyczyła wprowadzonych w 2011 roku na Węgrzech przepisów w zakresie tajnego nadzoru antyterrorystycznego. Skarżący podnosili w szczególności, że mogą być potencjalnie poddani nieuzasadnionym i nieproporcjonalnie inwazyjnym środkom w ramach prawa węgierskiego dotyczącego tajnego nadzoru w celu ochrony bezpieczeństwa narodowego (w szczególności „artykuł 7/E (3) obserwacja”). Twierdzili, że ramy te są podatne na nadużycia, w szczególności z powodu braku kontroli sądowej.

W tej sprawie Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8 Konwencji**. Przyznał, że naturalną konsekwencją form współczesnego terroryzmu jest to, że rządy uciekają się do najnowocześniejszych technologii, w tym masowego monitorowania komunikacji, w celu zapobiegania ewentualnym incydentom. Trybunał nie był jednak przekonany, że sporne przepisy stanowią wystarczające zabezpieczenie przed możliwościami nadużycia. Zakres zastosowania środków mógłby obejmować praktycznie każdego na Węgrzech, a nowe technologie umożliwiłyby rządowi łatwe przechwytywanie danych dotyczących nawet osób znajdujących się poza pierwotnym zakresem operacji. Ponadto zarządzanie zastosowania takich środków odbywało się w całości w ramach jurysdykcji władzy wykonawczej, bez oceny czy przechwytywanie komunikacji jest bezwzględnie konieczne, bez skutecznych środków odwoławczych, a tym bardziej sądowych. Ponadto Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji **w związku z art. 8**, powtarzając, że art. 13 nie może być interpretowany jako wymagający środka odwoławczego w stosunku do stanu prawa krajowego.

[**Mustafa Sezgin Tanrikułu przeciwko Turcji**](#)

18 lipca 2017 roku

Skarżący zarzucał, że sąd krajowy na mocy decyzji z 2005 roku pozwolił na przechwytywanie połączeń każdej osoby w Turcji, włączając w to jego, przez okres około półtora miesiąca. Podnosił w szczególności, że środki mające na celu przechwytywanie informacji stanowiły nadużycie w stosunku do obowiązującego w tamtym czasie prawa krajowego. Twierdził również, że odmówiono mu skutecznego środka ochrony sądowej, z

⁶ W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

tego względu, że władze krajowe nie przeprowadziły postępowania w kierunku podnoszonych przez niego zarzutów przechwytywania połączeń.

Trybunał stwierdził, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji, uznając, że nakaz przechwytywania połączeń w niniejszej sprawie był niezgodny z prawem. Trybunał orzekł również, że **doszło do naruszenia art. 13** Konwencji (prawo do skutecznego środka odwoławczego).

Ben Faiza przeciwko Francji

8 lutego 2018 roku

Zobacz powyżej, pod „dane GPS”

Benedik przeciwko Słowenii

24 kwietnia 2018 roku

Sprawa ta dotyczyła nieuzyskania przez słoweńską policję nakazu sądowego przyznającego dostęp do informacji abonenckich dotyczących zmiennego adresu IP, odnotowanych przez szwajcarskie organy ścigania podczas monitorowania użytkowników pewnej sieci wymiany plików. Doprowadziło to do zidentyfikowania skarżącego po tym, jak zamieścił w sieci pliki, w tym takie, które zawierały dziecięcą pornografię.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji (prawo do poszanowania życia prywatnego). Stwierdził w szczególności, że przepis prawny stosowany przez policję w celu uzyskania informacji abonenckich związanych ze zmiennym adresem IP nie wypełniał konwencyjnego standardu „zgodności z prawem”. Przepis ten nie był jasny, nie zapewniał praktycznie żadnej ochrony przed arbitralną ingerencją, nie zawierał żadnych zabezpieczeń przed nadużyciami, ani niezależnego nadzoru nad działaniami policji.

Hambardzumyan przeciwko Armenii

5 grudnia 2019 roku

Skarżąca zarzuciła, że policja nie miała ważnego nakazu sądowego, aby umieścić ją pod tajną obserwacją w trakcie dochodzenia. Skarżyła się w szczególności na tajną inwigilację i jej późniejsze wykorzystanie w postępowaniu karnym przeciwko niej.

Trybunał uznał, że **doszło do naruszenia art. 8** (prawo do poszanowania życia prywatnego) Konwencji, uznając, że środek nadzoru zastosowany wobec skarżącej nie był odpowiednio kontrolowany przez sąd i nie był „zgodny z prawem” w rozumieniu Konwencji. Trybunał zauważył w szczególności, że nakaz nie był wystarczająco precyzyjny w odniesieniu do osoby, która była przedmiotem obserwacji, która to niejasność była nie do przyjęcia, jeśli chodzi o tak poważną ingerencję w prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, jak tajna inwigilacja. Ponadto w nakazie nie wymieniono konkretnych środków, które należy podjąć wobec skarżącej. Trybunał uznał jednak, że nie doszło do naruszenia **art. 6** (prawo do rzetelnego procesu) Konwencji w sprawie skarżącej, stwierdzając, że użycie tajnie nagranych materiałów nie było sprzeczne z wymogami sprawiedliwości gwarantowanymi przez art. 6 ust. 1.

Privacy International i inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

7 lipca 2020 roku (decyzja w sprawie dopuszczalności)

Skarżący - organizacja pozarządowa zarejestrowana w Londynie, dostawca usług internetowych zarejestrowany w Londynie, stowarzyszenie „haktywistów” zarejestrowane w Niemczech, dwie spółki zarejestrowane w Stanach Zjednoczonych świadczące odpowiednio usługi internetowe i komunikacyjne oraz dostawca usług internetowych zarejestrowany w Korei Południowej - uważali, że ich sprzęt był przedmiotem ingerencji, potocznie zwanej „hakowaniem”, w nieokreślonym okresie przez Centralę Łączności Rządu Zjednoczonego Królestwa i/lub Tajną Służbę Wywiadowczą. Skarżyli się w szczególności, że uprawnienie wynikające z sekcji 7 ustawy o służbach wywiadowczych⁷ nie było zgodne z prawem, że nie zawierało wymogu uzyskania zezwolenia sądowego, że w domenie

⁷ Sekcja 7 Ustawy o służbach wywiadowczych z 1994 r. („ISA”) zezwala Sekretarzowi Stanu na upoważnienie osoby do podjęcia (i zwolnienia jej z odpowiedzialności) działania poza Wyspami Brytyjskimi, w odniesieniu do którego byłaby ona odpowiedzialna, gdyby zostało ono wykonane w Wielkiej Brytanii.

publicznej nie było żadnych informacji na temat tego, w jaki sposób można je wykorzystać do zezwolenia na ingerencję w sprzęt oraz że nie było wymogu filtrowania w celu wykluczenia nieistotnych materiałów. Dodali, że Investigatory Powers Tribunal nie zapewnił skutecznego środka odwoławczego, ponieważ nie wydał orzeczenia w sprawie systemu Sekcji 7 w krajowym postępowaniu sądowym.

Trybunał **uznał skargi** skarżących na podstawie art. 8, art. 10 (wolność wyrażania opinii) i art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji **za niedopuszczalne**, stwierdzając, że w okolicznościach sprawy skarżący nie zapewnili sądom krajowym, w szczególności Trybunałowi ds. Uprawnień Śledczych, możliwości, którą co do zasady zgodnie z art. 35 (kryteria dopuszczalności) Konwencji należy przyznać Umawiającemu się Państwu, a mianowicie możliwości zajęcia się konkretnym naruszeniem Konwencji zarzucanym temu państwu, a tym samym zapobieżenia mu lub naprawienia go. Trybunał odnotował w szczególności ogólne argumenty przedstawione przez skarżących, a także podkreślił w interwencjach stron trzecich, że nadzór, którego dotyczy skarga, był szczególnie inwazyjny i że istniała potrzeba zabezpieczeń w tej dziedzinie. W tym względzie przypomniał, jak ważne jest zbadanie zgodności z zasadami art. 8 Konwencji, gdy uprawnienia przyznane państwu są niejasne, co stwarza ryzyko arbitralności, zwłaszcza gdy dostępna technologia staje się coraz bardziej wyrafinowana. Jednakże znaczenie to wzmocniło w kontekście wyczerpania krajowych środków odwoławczych potrzebę zapewnienia sądom krajowym możliwości orzekania w takich sprawach, w których mają one taką możliwość.

Big Brother Watch i inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

25 maja 2021 roku (Wielka Izba)

Wnioski te zostały złożone po ujawnieniu przez Edwarda Snowdena (byłego pracownika amerykańskiej Agencji Bezpieczeństwa Narodowego) informacji na temat programów inwigilacji i wymiany danych wywiadowczych między USA a Wielką Brytanią. Sprawa dotyczyła skarg dziennikarzy i organizacji praw człowieka w odniesieniu do trzech różnych systemów nadzoru: (1) masowego przechwytywania komunikacji; (2) otrzymywania materiałów przechwyconych od zagranicznych rządów i agencji wywiadowczych; (3) uzyskiwania danych komunikacyjnych od dostawców usług komunikacyjnych⁸

Wielka Izba orzekła: **jednogłośnie, że doszło do naruszenia Artykułu 8** Konwencji w odniesieniu do systemu masowego przechwytywania; **jednogłośnie, że doszło do naruszenia Artykułu 8** w odniesieniu do systemu uzyskiwania danych komunikacyjnych od dostawców usług komunikacyjnych; **stosunkiem głosów dwanaście do pięciu, że nie doszło do naruszenia art. 8** w odniesieniu do brytyjskiego systemu żądania przechwyconych materiałów od zagranicznych rządów i agencji wywiadowczych; **jednogłośnie, że doszło do naruszenia art. 10** (wolność wypowiedzi) Konwencji, zarówno w odniesieniu do systemu masowego przechwytywania, jak i systemu uzyskiwania danych komunikacyjnych od dostawców usług komunikacyjnych; **oraz, stosunkiem głosów dwanaście do pięciu, że nie doszło do naruszenia art. 10** w odniesieniu do systemu żądania przechwyconych materiałów od zagranicznych rządów i agencji wywiadowczych. Trybunał uznał w szczególności, że ze względu na mnogość zagrożeń, przed jakimi stoją państwa we współczesnym społeczeństwie, stosowanie systemu masowego przechwytywania samo w sobie nie narusza Konwencji. Jednak taki system musiał podlegać „kompleksowym zabezpieczeniom”, co oznacza, że na poziomie krajowym na każdym etapie procesu należy dokonać oceny konieczności i proporcjonalności podejmowanych środków; że masowe przechwytywanie powinno podlegać niezależnej autoryzacji na samym początku, gdy określany jest przedmiot i zakres operacji; oraz że operacja powinna podlegać nadzorowi i niezależnemu przeglądowi *ex post facto*. Mając na uwadze system masowego

⁸ W tym czasie system masowego przechwytywania i uzyskiwania danych komunikacyjnych od dostawców usług komunikacyjnych miał podstawę ustawową w ustawie Regulation of Investigatory Powers Act 2000. Od tego czasu została ona zastąpiona ustawą o uprawnieniach śledczych z 2016 roku. Ustalenia Wielkiej Izby odnoszą się wyłącznie do przepisów ustawy z 2000 r., która stanowiła ramy prawne obowiązujące w czasie, gdy miały miejsce zdarzenia będące przedmiotem skargi.

przechwytywania stosowany w Wielkiej Brytanii, Trybunał zidentyfikował następujące niedociągnięcia: masowe przechwytywanie zostało zatwierdzone przez Sekretarza Stanu, a nie przez organ niezależny od władzy wykonawczej; kategorie terminów wyszukiwania określające rodzaje komunikacji, które podlegałyby badaniu, nie zostały uwzględnione we wniosku o wydanie nakazu; a terminy wyszukiwania powiązane z osobą fizyczną (to znaczy konkretne identyfikatory, takie jak adres e-mail) nie podlegały uprzedniej wewnętrznej autoryzacji. Trybunał stwierdził również, że system masowego przechwytywania nie zawierał wystarczających zabezpieczeń dla poufnych materiałów dziennikarskich. System uzyskiwania danych komunikacyjnych od dostawców usług komunikacyjnych również został uznany za niezgodny z prawem. Trybunał orzekł jednak, że system, w ramach którego Wielka Brytania mogła żądać informacji wywiadowczych od zagranicznych rządów i/lub agencji wywiadowczych, posiadał wystarczające zabezpieczenia w celu ochrony przed nadużyciami i zapewnienia, że władze brytyjskie nie wykorzystają takich wniosków jako sposobu na obejście swoich obowiązków wynikających z prawa krajowego i Konwencji.

Centrum För Rättvisa przeciwko Szwecji

25 maja 2021 roku (Wielka Izba)

Sprawa ta dotyczyła domniemanego ryzyka, że komunikacja skarżącej fundacji została lub zostanie przechwycona i zbadana za pomocą wywiadu sygnałowego, ponieważ codziennie komunikowała się ona z osobami fizycznymi, organizacjami i firmami w Szwecji i za granicą za pośrednictwem poczty elektronicznej, telefonu i faksu, często w sprawach wrażliwych. Wielka Izba orzekła, stosunkiem głosów piętnaście do dwóch, że doszło do naruszenia art. 8 Konwencji. Uznała w szczególności, że szwedzki system masowego przechwytywania spełniał wymogi Konwencji dotyczące jakości prawa, niemniej jednak system ten miał trzy wady, niemniej jednak system ten miał trzy wady: brak jasnej zasady niszczenia przechwyconych materiałów, które nie zawierały danych osobowych; brak wymogu w ustawie o wywiadzie sygnałowym lub innych odpowiednich przepisach, aby przy podejmowaniu decyzji o przekazaniu materiałów wywiadowczych zagranicznym partnerom uwzględniono interesy prywatności osób fizycznych; oraz brak skutecznej kontroli ex post facto. W wyniku tych niedociągnięć system nie spełniał wymogu zabezpieczeń „end-to-end”, przekraczał margines oceny pozostawiony pozwanemu państwu w tym zakresie i ogólnie nie chronił przed ryzykiem arbitralności i nadużyć.

Tena Arrequi przeciwko Hiszpanii

11 stycznia 2024 roku⁹

Sprawa dotyczyła zebrania i ujawnienia niektórych e-maili skarżącego przez partię polityczną Uni6n, Progreso y Democracia (UPyD), której był starszym członkiem, podczas operacji monitorowania podejrze6n, że inni członkowie zawarli zakulisowe umowy z partią Ciudadanos.

Trybunał uznał, że **nie doszło do naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że w niniejszej sprawie nie doszło do naruszenia prawa skarżącego do poszanowania jego korespondencji. Trybunał zauważył w szczególności, że umarzając postępowanie karne, hiszpańskie sądy podały wystarczające powody, dla których operacja monitorowania nie stanowiła przestępstwa.

Zob. również:

Ringler przeciwko Austrii

12 maja 2020 roku (Komitet - decyzja w sprawie dopuszczalności)

Tretter i inni przeciwko Austrii

29 września 2020 roku (Komitet - decyzja w sprawie dopuszczalności)

Adomaitis przeciwko Litwie

18 stycznia 2022 roku

⁹ Niniejszy wyrok stanie się ostateczny w okolicznościach określonych w art. 44 § 2 (wyroki ostateczne) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Skargi oczekujące na rozpatrzenie**[Association confraternelle de la presse judiciaire przeciwko Francji i 11 innych skarg \(nr 49526/15, 49615/15, 49616/15, 49617/15, 49618/15, 49619/15, 49620/15, 49621/15, 55058/15, 55061/15, 59602/15 i 59621/15\)](#)**

Wnioski przekazane rządowi francuskiemu w dniu 26 kwietnia 2017 r.

Wnioski te, złożone przez prawników i dziennikarzy, a także osoby prawne związane z tymi zawodami, dotyczą francuskiej ustawy o wywiadzie z dnia 24 lipca 2015 r.

Trybunał powiadomił o skargach rząd francuski i zadał stronom pytania na podstawie art. 8, 10 (wolność wypowiedzi) i 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji.

Podobne skargi w toku: **[Follorou przeciwko Francji \(nr 30635/17\) i Johannes przeciwko Francji \(nr 30636/17\)](#)**, przekazane Rządowi Francji w dniu 4 lipca 2017 r. **[Pietrzak przeciwko Polsce \(nr 72038/17\) i Bychawska-Siniarska i inni przeciwko Polsce \(nr 25237/18\)](#)**

Wnioski przekazane polskiemu rządowi w dniu 27 listopada 2019 r.

Wnioski te dotyczą polskiego ustawodawstwa zezwalającego na system tajnego nadzoru komunikacji telefonicznej, pocztowej i elektronicznej oraz gromadzenia danych dotyczących tej komunikacji („metadanych”) i zadawali pytania stronom na podstawie art. 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i korespondencji) i 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji.

Jedenastu interwenientów ubocznych zostało dopuszczonych do udziału w procedurze pisemnej; spośród nich czterech zostało zaproszonych do wzięcia udziału w rozprawie Izby, która odbyła się w Budyńku Praw Człowieka w dniu 27 września 2022 roku.

[A.L. przeciwko Francji \(nr 44715/20\) i E.J. przeciwko Francji \(nr 47930/21\)](#)

Wnioski przekazane rządowi francuskiemu w dniu 8 grudnia 2021 r.

Wnioski te dotyczą w szczególności infiltracji przez władze francuskie szyfrowanej sieci komunikacyjnej „EncroChat” oraz przechwytywania, kopiowania i analizy danych przechowywanych i wymienianych z urządzeniami podłączonymi do tej sieci.

Trybunał powiadomił o skargach rząd francuski i zadał stronom pytania na podstawie art. 6 § 1 (prawo do rzetelnego procesu sądowego), art. 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i korespondencji), art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego), art. 34 (prawo do skargi indywidualnej) i art. 35 (kryteria dopuszczalności) Konwencji.

[Fico przeciwko Słowacji \(nr 21662/23\)](#)

Skarga przekazana rządowi słowackiemu w dniu 6 listopada 2023 r.

Skarżący jest liderem socjaldemokratycznej partii SMER - sociálna demokracia i obecnym premierem Słowacji. Wniosek dotyczy tajnego monitorowania jego prywatnych spotkań, kiedy był posłem opozycji po tym, jak był już premierem, w kontekście dochodzenia w sprawie tego, co było postrzegane jako podejrzenie kłusownictwa.

Trybunał powiadomił o skardze słowacki rząd i zadał stronom pytania na podstawie art. 6 § 1 (prawo do rzetelnego procesu sądowego), art. 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i korespondencji), art. 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego) i art. 18 (ograniczenie stosowania ograniczeń praw) Konwencji.

Monitorowanie komputerów używanych przez pracowników

[Bărbulescu przeciwko Rumunii](#)

5 września 2017 roku (Wielka Izba)

Sprawa ta dotyczyła decyzji prywatnego przedsiębiorcy o zwolnieniu pracownika – skarżącego – po skontrolowaniu jego wiadomości elektronicznych i wglądu w ich zawartość. Skarżący podnosił, że decyzja jego pracodawcy bazowała na naruszeniu jego prawa do prywatności oraz że sądy krajowe nie zapewniły ochrony jego prawa do poszanowania życia prywatnego oraz do tajemnicy korespondencji.

Wielka Izba orzekła, jedenastoma głosami do sześciu, że **doszło do naruszenia art. 8**, uznając że władze rumuńskie nie zapewniły skarżącemu właściwej ochrony jego praw do poszanowania życia prywatnego oraz do tajemnicy korespondencji. W konsekwencji nie udało im się osiągnąć właściwej równowagi pomiędzy wchodzącymi w grę interesami. W szczególności, sądom krajowym nie udało się ustalić czy skarżący został uprzednio poinformowany przez pracodawcę o możliwości monitorowania jego korespondencji; nie odniosły się również do faktu, że nie został on poinformowany o charakterze lub zakresie kontroli lub też stopnia ingerencji w jego prawo do prywatności lub do tajemnicy korespondencji. Dodatkowo, sądy krajowe nie określiły, po pierwsze konkretnych powodów uzasadniających wdrożenie środków monitorujących; po drugie, czy pracodawca mógł wprowadzić inne środki, mniej ingerujące w prawo skarżącego do prywatności oraz do tajemnicy korespondencji; oraz po trzecie, czy dostęp do wiadomości mógł odbyć się bez jego wiedzy.

Libert przeciwko Francji

22 lutego 2018 roku

Sprawa ta dotyczyła zwolnienia pracownika SNCF (francuskiego państwowego przedsiębiorstwa kolejowego) po tym jak skonfiskowano jego komputer służbowy i ujawniono, że przechowywane były na nim pliki pornograficzne oraz sfałszowane certyfikaty osób trzecich. Skarżący podnosił, w szczególności, że pracodawca, pod jego nieobecność otworzył jego prywatne pliki, przechowywane na dysku twardym jego komputera służbowego.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji, stwierdzając, że w niniejszej sprawie władze francuskie nie przekroczyły przyznanego im marginesu uznania. Trybunał zauważył w szczególności, że zapoznanie się z plikami skarżącego przez pracodawcę miało na celu ochronę praw pracodawców, którzy mogliby zasadnie chcieć upewnić się, że ich pracownicy korzystają z urządzeń komputerowych, które zostały im udostępnione, zgodnie ze zobowiązaniami umownymi i obowiązującymi przepisami. Trybunał zauważył również, że prawo francuskie zawiera mechanizm ochrony prywatności umożliwiający pracodawcom otwieranie plików służbowych, chociaż nie mogą potajemnie otwierać plików zidentyfikowanych jako osobiste. Ten drugi rodzaj plików można było otworzyć tylko w obecności pracownika. Sądy krajowe orzekły, że mechanizm ten nie przeszkodziłby pracodawcy w otwarciu spornych plików, ponieważ nie zostały one należycie zidentyfikowane jako pliki prywatne. Wreszcie Trybunał uznał, że sądy krajowe prawidłowo oceniły zarzut skarżącego dotyczący naruszenia jego prawa do poszanowania życia prywatnego, oraz że decyzje tych sądów zostały oparte na właściwych i wystarczających podstawach.

Próbki śliny

Dragan Petrović przeciwko Serbii

14 kwietnia 2020 roku

Sprawa dotyczyła przeszukania przez policję mieszkania skarżącego i pobrania od niego próbki śliny do analizy DNA podczas śledztwa w sprawie zabójstwa. Skarżący zarzucił, że przeszukanie i pobranie próbki DNA naruszyło jego prawa chronione Konwencją.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8 Konwencji** w odniesieniu do przeszukania mieszkania skarżącego przez policję, stwierdzając, że nakaz przeszukania był wystarczająco szczegółowy i towarzyszyły mu odpowiednie i skuteczne zabezpieczenia przed nadużyciami podczas samego przeszukania. Trybunał uznał jednak, że doszło do naruszenia art. 8 w związku z pobraniem od skarżącego próbki śliny DNA, stwierdzając, że pobranie próbki śliny DNA nie było „zgodne z prawem” w rozumieniu art. 8. Czynność ta została przeprowadzona na podstawie poprzedniego kodeksu postępowania karnego, który zezwalał jedynie na pobieranie próbek krwi lub przeprowadzanie „innych procedur medycznych”. Ponadto Trybunał zauważył, że kodeks został zaktualizowany w 2011 r. o nowe zabezpieczenia związane z wymazami DNA z jamy ustnej, co stanowiło dorozumiane przyznanie, że wcześniej ich brakowało.

Nagrywanie dźwięku

[P.G. i J.H. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu \(nr 44787/98\)](#)

25 września 2001 roku

Sprawa ta dotyczyła w szczególności nagrywania głosów skarżących na posterunku policji po ich aresztowaniu pod zarzutem popełnienia rozboju.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji dotyczącego używania tajnych urządzeń podsłuchowych na posterunku policji. Odnotowując w szczególności, że w danym czasie nie istniał ustawowy system regulujący korzystanie z ukrytych urządzeń podsłuchowych przez policję we własnych pomieszczeniach, Trybunał stwierdził, że ingerencja w prawo skarżących do życia prywatnego nie była zgodna z prawem. W tej sprawie Trybunał stwierdził również **naruszenie art. 8** ze względu na użycie ukrytego urządzenia podsłuchowego w mieszkaniu oraz **brak naruszenia art. 8** w zakresie uzyskiwania informacji o korzystaniu z telefonu.

[Vetter przeciwko Francji](#)

31 maja 2005 roku

Po odkryciu ciała z ranami postrzałowymi, policja, podejrzewając, że skarżący dokonał zabójstwa, zainstalowała urządzenia podsłuchowe w mieszkaniu, do którego regularnie przyjeżdżał.

Trybunał orzekł, że **nastąpiło naruszenie art. 8** Konwencji, stwierdzając, że prawo francuskie nie określa wystarczająco jasno zakresu i sposobu wykonywania uprawnień władz w odniesieniu do urządzeń podsłuchowych.

Monitoring

[Peck przeciwko Zjednoczonemu Królestwu](#)

28 stycznia 2003 roku

Zobacz poniżej, pod „Ujawnienie danych osobowych”

[Köpke przeciwko Niemcom](#)

5 października 2010 roku (decyzja o dopuszczalności)

Skarżąca, kasjerka w supermarkecie, została zwolniona bez uprzedzenia z powodu kradzieży w następstwie tajnego monitoringu wideo przeprowadzonego przez jej pracodawcę z pomocą prywatnej agencji detektywistycznej. Skarżąca bezskutecznie zaskarżyła zwolnienie przed sądem pracy. Jej skarga konstytucyjna również została oddalona.

Trybunał odrzucił skargę złożoną przez skarżącą na podstawie art. 8 Konwencji jako **niedopuszczalną** (oczywiście bezzasadną). Sąd stwierdził, że władze krajowe osiągnęły właściwą równowagę między prawem pracownika do poszanowania jego życia prywatnego, a interesem pracodawcy w ochronie jego praw własności oraz interesem publicznym w prawidłowym wymierzaniu sprawiedliwości. Trybunał zauważył jednak, że konkurencyjnym interesom można by w przyszłości nadać inną wagę, biorąc pod uwagę zakres, w jakim ingerencja w życie prywatne była możliwa dzięki nowym, coraz bardziej zaawansowanym technologiom.

[Antović i Mirković przeciwko Czarnogórze](#)

28 listopada 2017 roku

Sprawa ta dotyczyła naruszenia prawa do prywatności dwóch profesorów wydziału matematyki Uniwersytetu Czarnogórskiego po zainstalowaniu monitoringu wideo w salach, w których nauczali. Twierdzili oni, że nie posiadają skutecznej kontroli nad zebranymi informacjami i że monitoring był niezgodny z prawem. Sądy krajowe odrzuciły jednak roszczenie o odszkodowanie, stwierdzając, że kwestia życia prywatnego nie była sporna, gdyż audytoria, w których nauczali skarżący, były strefami publicznymi.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji, uznając, że monitoring z użyciem kamer nie był zgodny z prawem. Najpierw odrzucił argument rządu, że sprawa jest niedopuszczalna, ponieważ nie dotyczyła kwestii związanych z prywatnością, gdyż obszar podlegający kontroli był publicznie dostępnym miejscem pracy. W tym względzie

Trybunał zauważył w szczególności, że na kanwie tego, co ustalił wcześniej, życie prywatne może obejmować działalność zawodową i uznał, że tak było również w przypadku skarżących. W związku z tym art. 8 miał zastosowanie. Co do istoty sprawy Trybunał stwierdził następnie, że monitoring przy użyciu kamer stanowił ingerencję w prawo skarżących do prywatności, oraz że materiał dowodowy wykazał, iż monitoring ten naruszył przepisy prawa krajowego. W rzeczywistości sądy krajowe nigdy nawet nie rozważały żadnego prawnego uzasadnienia monitoringu, ponieważ od samego początku, w ich ocenie, nie doszło do naruszenia prywatności.

López Ribalda i Inni przeciwko Hiszpanii

17 października 2019 roku (Wielka Izba)

Sprawa dotyczyła tajnego monitoringu wideo pracowników, który doprowadził do ich zwolnienia. Skarżący skarżyli się na tajny monitoring wideo i wykorzystanie danych uzyskanych przez sądy hiszpańskie w celu ustalenia, że ich zwolnienia były sprawiedliwe. Skarżący, którzy podpisali porozumienia ugodowe, skarżyli się również, że porozumienia zostały zawarte pod przymusem ze względu na materiał wideo i nie powinny być przyjęte jako dowód na to, że ich zwolnienia były sprawiedliwe.

Wielka Izba uznała, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji w odniesieniu do pięciu skarżących. Stwierdził w szczególności, że sądy hiszpańskie starannie wyważyły prawa skarżących - pracowników supermarketu podejrzanych o kradzież - i prawa pracodawcy, oraz dokładnie zbadały uzasadnienie monitoringu wideo. Kluczowym argumentem wysuniętym przez skarżących było to, że nie otrzymali uprzedniego powiadomienia o monitoringu, pomimo takiego wymogu prawnego, ale Trybunał stwierdził, że istniało wyraźne uzasadnienie dla zastosowania takiego środka, ze względu na uzasadnione podejrzenie poważnego uchybienia i poniesione straty, biorąc pod uwagę zakres i konsekwencje środka. W niniejszej sprawie sądy krajowe nie przekroczyły zatem swoich uprawnień dyskrecjonalnych („marginesu uznania”), uznając monitorowanie za proporcjonalne i uzasadnione. Trybunał stwierdził również, że nie doszło do naruszenia art. 6 ust. 1 (prawo do rzetelnego procesu) Konwencji, stwierdzając w szczególności, że wykorzystanie materiału wideo jako dowodu nie podważyło uczciwości procesu.

Przechowywanie i wykorzystywanie danych osobowych

"Ochrona danych osobowych ma podstawowe znaczenie dla korzystania przez daną osobę z jej prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, zagwarantowanego w art. 8 Konwencji. Prawo krajowe musi zapewniać odpowiednie środki zabezpieczające, aby zapobiec wykorzystywaniu danych osobowych w sposób, który mógłby być niezgodny z gwarancjami określonymi w niniejszym artykule Potrzeba takich gwarancji jest tym większa w przypadku ochrony danych osobowych podlegających automatycznemu przetwarzaniu, zwłaszcza gdy dane te są wykorzystywane do celów śledczych. Prawo krajowe powinno w szczególności gwarantować, że takie dane są istotne i nie są nadmierne w stosunku do celów, dla których są przechowywane; oraz powinny być przechowywane w formie, która pozwala na identyfikację osób, których dane te dotyczą, przez okres nie dłuższy niż jest to wymagane do celów, dla których dane te są przechowywane ... Musi również dawać odpowiednie gwarancje, że zatrzymane dane osobowe były skutecznie chronione przed niewłaściwym wykorzystaniem i nadużyciami...". ([S. i Marper przeciwko Zjednoczonemu Królestwu](#), wyrok (Wielka Izba) z dnia 4 grudnia 2008 roku, § 103)

Dane biometryczne

[Glukhin przeciwko Rosji](#)¹⁰

4 lipca 2023 roku

Sprawa ta dotyczyła wykorzystania przez władze technologii rozpoznawania twarzy przeciwko skarżącemu po przeprowadzeniu przez niego samotnej demonstracji w moskiewskim metrze. Został on zidentyfikowany, a następnie zlokalizowany za pomocą technologii rozpoznawania twarzy po tym, jak podróżował z naturalnej wielkości kartonową figurą protestującego, którego sprawa przyciągnęła szeroką uwagę mediów, trzymając transparent z napisem „Grozi mi do pięciu lat ... za pokojowe protesty”. Skarżący stwierdził w szczególności, że jego skazanie administracyjne i wykorzystanie technologii rozpoznawania twarzy w przetwarzaniu jego danych osobowych naruszyło jego prawo do poszanowania życia prywatnego i wolności wypowiedzi.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia Artykułu 8** (prawo do poszanowania życia prywatnego) Konwencji w odniesieniu do skarżącego, stwierdzając, że przetwarzanie jego biometrycznych danych osobowych przy użyciu technologii rozpoznawania twarzy w ramach postępowania administracyjnego - po pierwsze, w celu zidentyfikowania go na podstawie zdjęć i wideo opublikowanych w Internecie, a po drugie, w celu zlokalizowania i aresztowania go, gdy podróżował moskiewskim metrem - nie odpowiadało „pilnej potrzebie społecznej” i nie mogło być uznane za „konieczne w demokratycznym społeczeństwie”. Trybunał zauważył w szczególności, że środki podjęte przeciwko skarżącemu były w szczególności w obliczu pokojowego protestu, który nie stanowił żadnego zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego lub transportowego. W rzeczywistości doprowadziło to jedynie do oskarżenia go o drobne przestępstwo. Trybunał orzekł również, że w niniejszej sprawie doszło do naruszenia Artykułu 10 (wolność wyrażania opinii) Konwencji, stwierdzając, że sądy krajowe nie przedstawiły „istotnych lub wystarczających powodów” uzasadniających eskortowanie skarżącego na posterunek policji, aresztowanie i skazanie go.

W kontekście postępowania karnego

[Perry przeciwko Zjednoczonemu Królestwu](#)

17 lipca 2003 roku

Skarżący został aresztowany w związku z serią napadów z bronią w ręku na kierowców taksówek i zwolniony do czasu przeprowadzenia okazania w celu rozpoznania. Kiedy nie wziął udziału w tym i kilku kolejnych okazaniach, policja wniosła o pozwolenie na nagrywanie go z ukrycia. Skarżący zarzucił, że policja potajemnie nagrała go w celu identyfikacji i wykorzystania taśmę wideo w postępowaniu przeciwko niemu.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji. Sąd zauważył, że nic nie wskazywało na to, że skarżący spodziewał się, że materiał filmowy zostanie zebrany na posterunku policji do wykorzystania w procedurze identyfikacji i potencjalnie jako materiał dowodowy, który mógłby zaszkodzić jego obronie podczas procesu. Ten plan przyjęty przez policję wykracza poza normalne wykorzystanie tego typu kamer i stanowi ingerencję w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego. Przedmiotowa ingerencja nie była ponadto zgodna z prawem, ponieważ policja nie zastosowała się do procedur przewidzianych w obowiązującym kodeksie: nie uzyskała zgody skarżącego lub nie poinformowała go, że zostanie nagrany; ani nie poinformowała go o jego prawach w tym zakresie.

¹⁰ W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Konwencji.

S. i Marper przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

4 grudnia 2008 roku (Wielka Izba)

Sprawa ta dotyczyła bezterminowego przechowywania w bazie danych odcisków palców, próbek komórek i profili DNA¹¹ skarżących po zakończeniu postępowania karnego przeciwko nim wyrokiem uniewinniającego w jednej sprawie i umorzeniem w drugiej.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji, stwierdzając, że sporne przechowywanie stanowi nieproporcjonalną ingerencję w prawo skarżących do poszanowania życia prywatnego i nie może być uznane za konieczne w społeczeństwie demokratycznym. Trybunał uznał w szczególności, że stosowanie nowoczesnych technik naukowych w systemie prawa karnego nie może być dozwolone za wszelką cenę i bez starannego wyważenia potencjalnych korzyści płynących z szerokiego stosowania takich technik z ważnymi interesami życia prywatnego. Każde państwo, które twierdzi, że odgrywa pionierską rolę w rozwoju nowych technologii, ponosi szczególną odpowiedzialność za "znalezienie właściwej równowagi". Trybunał stwierdził, że ogólny i bezkrytyczny charakter uprawnień do zatrzymywania odcisków palców, próbek komórek i profili DNA osób podejrzanych, ale nie skazanych za przestępstwa, jak ma to miejsce w tym konkretnym przypadku, nie zapewnił odpowiedniej równowagi między konkurującymi interesami publicznymi i prywatnymi.

B.B. przeciwko Francji (nr 5335/06), Gardel przeciwko Francji i M.B. przeciwko Francji (nr 22115/06)

17 grudnia 2009 roku

Skarżący w tych sprawach, skazani na kary pozbawienia wolności w związku ze zgwałceniem małoletnich w wieku 15 lat z wykorzystaniem swojej uprzywilejowanej pozycji, skarżyli się w szczególności na dodanie ich do zautomatyzowanej krajowej sądowej bazy danych przestępców seksualnych (*Fichier judiciaire national automatisé des auteurs d'infractions sexuelles*).

W tych trzech sprawach Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji, stwierdzając, że system dodawania przestępców seksualnych do krajowego rejestru sądowego, mający zastosowanie do skarżących, zapewnił właściwą równowagę między konkurującymi interesami prywatnymi i publicznymi. Trybunał potwierdził w szczególności, że ochrona danych osobowych ma podstawowe znaczenie dla poszanowania życia prywatnego i rodzinnego danej osoby, tym bardziej, że dane te są automatycznie przetwarzane, również wtedy, gdy są wykorzystywane do celów śledczych. Trybunał nie mógł jednak zakwestionować celów bazy danych związanych z prewencją. Ponadto, ponieważ skarżący mieli faktyczną możliwość złożenia wniosku o usunięcie danych, Sąd uznał, że okres przechowywania danych - maksymalnie 30 lat - nie był nieproporcjonalny w stosunku do celu, do którego zmierza przechowywanie informacji. Wreszcie, zapoznanie się z takimi danymi przez sąd, policję i organy administracyjne podlegało obowiązkowi zachowania poufności i było ograniczone do ściśle określonych okoliczności.

Zob. również: **J.P.D. przeciwko Francji** (nr 55432/10), decyzja (niedopuszczalność) z dnia 16 września 2014 roku.

Uzun przeciwko Niemcom

2 września 2010 roku

Zobacz powyżej, pod „Gromadzenie danych osobowych”, „Dane GPS”

Dimitrov-Kazakov przeciwko Bułgarii

10 lutego 2011 roku

Nazwisko skarżącego zostało wpisane do rejestrów policyjnych w charakterze „sprawcy” w związku ze zgwałceniem, po tym jak został przesłuchany, mimo że nigdy nie został oskarżony o popełnienie tego przestępstwa. Następnie skarżący był poddawany przez policję kontrolom w związku ze zgłoszeniami gwałtów oraz zaginięciami młodych

¹¹ Profile DNA to zdigitalizowane informacje, które są przechowywane elektronicznie w Krajowej Bazie Danych DNA wraz ze szczegółami dotyczącymi osoby, której dotyczą.

dzievcząt. Skarżył się na włączenie go do rejestrów policyjnych i brak środków zaradczych, które pozwoliłyby na rozpatrzenie skargi.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że włączenie do akt policyjnych nie było "zgodne z prawem" w rozumieniu tego artykułu. Orzekł również, że nastąpiło **naruszenie art. 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji **w związku z art. 8**, ze względu na brak skutecznego środka odwoławczego w tym zakresie.

Shimovolos przeciwko Rosji¹²

21 czerwca 2011 roku

Sprawa ta dotyczyła rejestracji obrońcy praw człowieka w tzw. "obserwacyjnej bazie danych", która gromadziła informacje o jego przemieszczaniu się, pociągiem lub samolotem, na terenie Rosji, oraz jego aresztowaniach.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8 Konwencji**. Trybunał zauważył w szczególności, że tworzenie i prowadzenie bazy danych oraz procedura jej funkcjonowania regulowane były zarządzeniem ministra, które nigdy nie zostało opublikowane lub w inny sposób udostępnione opinii publicznej. W związku z tym Trybunał stwierdził, że prawo krajowe nie określa wystarczająco jasno zakresu i sposobu korzystania z uprawnień dyskrecjonalnych przyznanych władzom krajowym w zakresie gromadzenia i przechowywania w bazie danych informacji dotyczących życia prywatnego osób fizycznych. W szczególności nie określiła ona w formie dostępnej dla ogółu społeczeństwa żadnego wskazania minimalnych zabezpieczeń przed nadużyciami.

Khelili przeciwko Szwajcarii

18 października 2011 roku

Przedmiotem niniejszej skargi były wizytówki o treści: *"Miła, ładna kobieta, przed czterdziestką, chciałaby spotkać się z mężczyzną, aby wypić razem drinka lub wyjść od czasu do czasu. Nr telefonu:"*, które policja genewska znalazła w trakcie kontroli policyjnej w 1993 roku przy skarżącej. Skarżąca twierdziła, że w następstwie tego odkrycia policja wpisała ją do rejestru jako prostytutkę, choć skarżąca konsekwentnie odmawiała przyznania się do uprawiania tego zawodu. Oświadczyła, że przechowywanie rzekomo fałszywych danych dotyczących jej życia prywatnego naruszyło jej prawo do poszanowania jej życia prywatnego.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że przechowywanie w aktach policyjnych rzekomo fałszywych danych dotyczących jej życia prywatnego naruszyło prawo skarżącej do poszanowania jej życia prywatnego, oraz że utrzymanie słowa "prostitutka" przez lata nie było ani uzasadnione, ani konieczne w społeczeństwie demokratycznym. Trybunał zauważył w szczególności, że rozpatrywane słowo może zaszkodzić reputacji skarżącej i sprawić, że jej życie codzienne stanie się bardziej problematyczne, biorąc pod uwagę, że dane zawarte w aktach policyjnych mogą zostać przekazane władzom. Było to tym bardziej istotne, że dane osobowe są obecnie poddawane automatycznemu przetwarzaniu, co znacznie ułatwia dostęp do takich danych i ich rozpowszechnianie. Stąd skarżąca miała istotny interes w usunięciu słowa "prostitutka" z policyjnych rejestrów.

M.M. przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (nr 24029/07)

13 listopada 2012 roku

W 2000 roku skarżąca została aresztowana przez policję po tym, jak zniknęła z wnuczkiem na jeden dzień, próbując zapobiec jego wyjazdowi do Australii po rozpadzie małżeństwa jej syna. Władze postanowiły nie wnosić oskarżenia o uprowadzenie dziecka, zamiast tego skarżąca została pouczone. Początkowo pouczenie to miało pozostać w aktach przez pięć lat, lecz z powodu zmiany polityki w przypadkach, gdy pokrzywdzonym było dziecko, okres ten został przedłużony dożywotnio. Skarżąca skarżyła się na brak ograniczenia czasowego co do przechowywania i ujawniania jej danych dotyczących pouczenia oraz na wpływ tego faktu na jej perspektywę zatrudnienia.

¹² W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Konwencji

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8 Konwencji**. W istocie, w wyniku skumulowanego skutku stwierdzonych uchybień, nie wykazano, że istnieją wystarczające środki zabezpieczające co do przechowywania i ujawniania danych z rejestrów karnych, które zapewnią, że dane dotyczące życia prywatnego skarżącej nie zostaną ujawnione z naruszeniem jej prawa do poszanowania życia prywatnego. Przechowywanie i ujawnianie danych o pouczeniu skarżącej nie może być zatem uznane za zgodne z prawem w rozumieniu art. 8. Trybunał zauważył w szczególności, że chociaż dane zawarte w rejestrze karnym były w pewnym sensie informacjami publicznymi, ich systematyczne przechowywanie w centralnych rejestrach oznaczało, że mogły zostać ujawnione długo po zdarzeniu, gdy osoby postronne już o nim zapomniały, w szczególności gdy, jak w przypadku skarżącej, pouczenie miało charakter prywatny. Tak więc, ponieważ skazanie lub pouczenie odeszło w przeszłość, stało się ono częścią życia prywatnego osoby, które należało uszanować.

M.K. przeciwko Francji (nr 19522/09)

18 kwietnia 2013 roku

W latach 2004 i 2005 sprawa skarżącego był przedmiotem dwóch dochodzeń dotyczących kradzieży książek. Skarżący został uniewinniony w ramach pierwszego postępowania, zaś drugie postępowanie zostało umorzone. W obu przypadkach jego odciski palców zostały pobrane i zapisane w bazie danych. W 2006 roku skarżący wniósł o usunięcie jego odcisków palców z bazy danych. Jego wniosek został uwzględniony jedynie w odniesieniu do odcisków palców pobranych w związku z pierwszym postępowaniem. Odwołania wniesione przez skarżącego zostały oddalone. Skarżący zarzucił, że przechowywanie dotyczących go danych w skomputeryzowanej bazie danych zawierającej odciski palców naruszyło jego prawo do poszanowania życia prywatnego.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że przetrzymywanie danych stanowi nieproporcjonalną ingerencję w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego i nie może zostać uznane za konieczne w społeczeństwie demokratycznym. Trybunał zauważył w szczególności, że państwo francuskie przekroczyło swój margines swobody w tej kwestii, ponieważ system przechowywania odcisków palców osób podejrzanych o popełnienie przestępstwa lecz nie skazanych (jak ma to miejsce w niniejszej sprawie), nie zapewniał właściwej równowagi między konkurującymi interesami publicznymi i prywatnymi.

Peruzzo i Martens przeciwko Niemcom

4 czerwca 2013 roku (decyzja o dopuszczalności)

Skarżący, którzy zostali skazani za poważne przestępstwa, skarżyli się na wydane przez sądy krajowe nakazy pobierania od nich materiału komórkowego i przechowywania go w bazie danych w postaci profili DNA. Celem nakazów było ułatwienie dochodzenia w odniesieniu do ewentualnych przyszłych przestępstw.

Trybunał uznał skargę za **niedopuszczalną** jako oczywiście bezzasadną. Stwierdził, że przepisy krajowe dotyczące pobierania i przechowywanie materiału DNA osób skazanych za przestępstwa osiągające określony poziom ciężkości, osiągnęły odpowiednią równowagę między konkurującymi interesami publicznymi i prywatnymi oraz mieściły się w dopuszczalnym marginesie uznania państwa będącego stroną pozwaną.

*Zob. również: **W. przeciwko Holandii** (nr 20689/08), decyzja (niedopuszczalność) z dnia 20 stycznia 2009 roku.*

Brunet przeciwko Francji

18 września 2014 roku

Skarżący skarżył się w szczególności na ingerencję w jego życie prywatne w następstwie dodania go do policyjnej bazy danych STIC (system przetwarzania zarejestrowanych przestępstw) - zawierającej informacje ze sprawozdań z dochodzenia, wymieniających osoby, których dotyczy postępowanie oraz ofiary - po umorzeniu przeciwko niemu postępowania karnego.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że państwo francuskie przekroczyło przysługujące mu prawo decydowania („margines swobody”) w tych sprawach; przechowywanie danych może zostać uznane za nieproporcjonalne

naruszenie prawa skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego i nie było konieczne w społeczeństwie demokratycznym. Trybunał uznał w szczególności, że skarżący nie miał rzeczywistej możliwości żądania usunięcia z bazy danych dotyczących go informacji i że okres przechowywania tych danych, wynoszący 20 lat, wykraczał daleko poza przyjętą normę.

Karabeyoğlu przeciwko Turcji

7 czerwca 2016 roku

Sprawa ta dotyczyła obserwacji telefonicznej skarżącego, prokuratora, podczas śledztwa karnego w sprawie nielegalnej organizacji znanej pod nazwą *Ergenekon*, oraz wykorzystania informacji uzyskanych w ten sposób w ramach oddzielnego postępowania dyscyplinarnego.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji w zakresie podsłuchu telefonicznego w związku z prowadzonym śledztwem oraz naruszenia art. 8 w zakresie wykorzystania w postępowaniu dyscyplinarnym informacji uzyskanych za pomocą podsłuchu telefonicznego. Trybunał stwierdził w szczególności, że w trakcie śledztwa skarżący korzystał z minimalnego poziomu ochrony wymaganego przez państwo prawa w społeczeństwie demokratycznym, ponieważ podsłuch telefoniczny został ustanowiony na podstawie obiektywnie uzasadnionego podejrzenia i przeprowadzony zgodnie z odpowiednimi przepisami. Zdaniem Trybunału ingerencja w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego była konieczna w interesie bezpieczeństwa narodowego oraz w celu zapobiegania zakłóceniom porządku i przestępstwom. Jednakże wykorzystanie informacji uzyskanych w ten sposób w ramach postępowania dyscyplinarnego było niezgodne z prawem, a odpowiednie przepisy zostały naruszone pod dwoma względami: informacje te zostały wykorzystane do celów innych niż ten, do którego zostały zebrane, i nie zostały zniszczone w terminie 15 dni po zakończeniu śledztwa. W niniejszej sprawie Trybunał stwierdził również **naruszenie art. 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji, zauważając, że zarówno w odniesieniu do śledztwa, jak i postępowania dyscyplinarnego, skarżący nie dysponował krajowym środkiem odwoławczym umożliwiającym kontrolę zgodności ingerencji z jego prawem do poszanowania życia prywatnego i tajemnicy korespondencji.

Figueiredo Teixeira przeciwko Andorze

8 listopada 2016 roku

Sprawa ta dotyczyła przechowywania i przekazywania organom sądowym danych z rozmów telefonicznych skarżącego, podejrzanego o popełnienie poważnego przestępstwa handlu narkotykami. Skarżący zarzucał w szczególności, że przechowywanie danych dotyczących jego połączeń telefonicznych stanowi nieuzasadnioną ingerencję w jego prawo do poszanowania życia prywatnego.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji. Stwierdził w szczególności, że ponieważ domniemana ingerencja była przewidziana w prawie Andory na podstawie art. 87 kodeksu postępowania karnego i ustawy nr 15/2003 o ochronie danych osobowych, osoba posiadająca kartę pre-paid mogła racjonalnie oczekiwać, że przepisy te będą miały zastosowanie w jej przypadku. Ponadto Trybunał zauważył, że postępowanie karne w Andorze przewidywało szeroki zakres zabezpieczeń przed arbitralnymi działaniami, biorąc pod uwagę, że sędzia (*batlle*) ocenił konieczność i proporcjonalność nakazu przekazania danych w świetle zgromadzonych dowodów i wagi danego przestępstwa. Trybunał stwierdził zatem, że w niniejszej sprawie zachowana została równowaga między prawem skarżącego do poszanowania życia prywatnego a zapobieganiem przestępstwom.

Dagregorio i Mosconi przeciwko Francji

30 maja 2017 roku (decyzja o dopuszczalności)

Skarżący, należący do związków zawodowych, wzięli udział w zajęciu i unieruchomieniu promu *Société nationale Corse Méditerranée* (SNCM) o nazwie "*Pascal Paoli*" podczas przejęcia przedsiębiorstwa przez podmiot finansowy. Sprawa dotyczyła odmowy skarżących poddania się badaniom biologicznym, których wyniki miały zostać włączone do

krajowej skomputeryzowanej bazy danych DNA (FNAEG). Skarżący, skazani w pierwszej instancji i w postępowaniu odwoławczym, nie wnieśli odwołania co do prawa.

Trybunał uznał skargę za **niedopuszczalną** ze względu na brak wyczerpania krajowych środków odwoławczych. Podkreślił, w szczególności, że wobec braku jakiegokolwiek precedensu prawnego mającego zastosowanie do sytuacji skarżących, istnieją wątpliwości co do skuteczności odwołania co do prawa, w związku z orzeczeniem Rady Konstytucyjnej. Trybunał uznał więc, że jest to kwestia, która powinna być zostać przedstawiona Sądowi Kasacyjnemu. Sam fakt istnienia wątpliwości co do perspektyw danego środka odwoławczego nie stanowi wystarczającego powodu do zaniechania zastosowania przedmiotowego środka.

Aycaguer przeciwko Francji

22 czerwca 2017 roku

Skarżący twierdził, że naruszone zostało jego prawo do poszanowania życia prywatnego poprzez nakazanie dostarczenia próbki biologicznej do włączenia do skomputeryzowanej krajowej bazy danych DNA (FNAEG) oraz z uwagi na fakt, że odmowa wykonania tego obowiązku doprowadziła do wydania wyroku skazującego w postępowaniu karnym.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji. Zauważył w szczególności, że w dniu 16 września 2010 roku Rada Konstytucyjna wydała decyzję stwierdzającą, że przepisy dotyczące FNAEG są zgodne z Konstytucją, pod warunkiem między innymi "określenia czasu przechowywania takich danych osobowych w zależności od celu przechowywanych akt oraz charakteru lub wagi danych przestępstw". Trybunał zauważył, że do tej pory nie podjęto odpowiednich działań w związku z tym zastrzeżeniem, i że obecnie nie ma przepisu umożliwiającego zróżnicowanie okresu przechowywania danych w zależności od charakteru i wagi popełnionych przestępstw. Trybunał orzekł również, że przepisy dotyczące przechowywania profili DNA w FNAEG nie zapewniają wystarczającej ochrony osobom, których dane dotyczą, ze względu na czas trwania i fakt, że danych nie można usunąć. W związku z tym przepisy te nie zapewniły sprawiedliwej równowagi między konkurencyjnymi interesami: publicznym i prywatnym.

Catt przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

24 stycznia 2019 roku

Sprawa ta dotyczyła skargi skarżącego, wieloletniego aktywisty, dotyczącej gromadzenia i przechowywania jego danych osobowych w policyjnej bazie danych „krajowych ekstremistów”.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji. Trybunał stwierdził w szczególności, że dane przechowywane na temat skarżącego dotyczyły jego poglądów politycznych, i że informacje te wymagały szczególnej ochrony. Trybunał wziął również pod uwagę wiek skarżącego (94 lata) oraz fakt, że nie miał on kryminalnej przeszłości ani perspektywy popełnienia aktów przemocy. Trybunał zauważył ponadto, że chociaż gromadzenie informacji na jego temat było uzasadnione, to przechowywanie ich już nie, w szczególności ze względu na brak środków zabezpieczających, takich jak okres przedawnienia.

Gaughran przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

13 lutego 2020 roku

Sprawa dotyczyła skargi na nieograniczone czasowo przechowywanie danych osobowych (profil DNA, odciski palców i zdjęcie) mężczyzny, który wykonał wyrok za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu w Irlandii Północnej.

Trybunał stwierdził, że doszło do naruszenia art. 8 Konwencji, uznając, że Zjednoczone Królestwo przekroczyło dopuszczalny margines uznania, a sporne przechowywanie stanowi nieproporcjonalną ingerencję w prawo skarżącego do poszanowania życia prywatnego, która nie może być uważana za niezbędną w społeczeństwie demokratycznym. Trybunał podkreślił w szczególności, że decydujący był nie okres przechowywania danych, ale brak pewnych zabezpieczeń. W przypadku skarżącego jego dane osobowe miały być przechowywane przez czas nieokreślony bez względu na powagę jego przestępstwa, potrzebę nieograniczonego czasowo przechowywania i bez realnej możliwości weryfikacji.

Zauważając również, że zastosowana technologia okazała się bardziej zaawansowana niż ta rozważana przez sądy krajowe w tej sprawie, szczególnie w zakresie przechowywania i analizy zdjęć, Trybunał uznał, że przechowywanie danych skarżącego nie zapewniło właściwej równowagi między konkurującymi interesami publicznymi i prywatnymi.

Algirdas Butkevičius przeciwko Litwie

14 czerwca 2022 roku

Sprawa dotyczyła rozmowy telefonicznej między skarżącym - który w tym czasie był premierem Litwy - a burmistrzem, która została potajemnie nagrana podczas postępowania przygotowawczego w sprawie możliwej korupcji w związku z planowaniem terytorialnym i została upubliczniona podczas przesłuchania Komisji Antykorupcyjnej litewskiego parlamentu (Seima). Skarżący zarzucił, że władze państwowe naruszyły jego prawo do życia prywatnego i korespondencji poprzez ujawnienie rozmowy telefonicznej mediom. Skarżący twierdził w szczególności, że prokurator i Komisja Antykorupcyjna nie chroniły należycie tych informacji, do czego były zobowiązane na mocy prawa.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia Artykułu 8** (prawo do poszanowania życia prywatnego i korespondencji) Konwencji w odniesieniu do skarżącego, stwierdzając, że nawet jeśli jego reputacja wśród kolegów została nadszarpnięta przez ujawnienie jego rozmowy telefonicznej, nie było podstaw faktycznych, nie mówiąc już o dowodach, które wskazywałyby, że zostało to naruszone w nieproporcjonalnym stopniu. Trybunał zauważył w szczególności, że skarżący nie wskazał na żadne konkretne i namacalne reperkusje, jakie ujawnienie przez media rozmowy telefonicznej miało na jego życie prywatne, tym bardziej, że nie został on za nic skazany, a Główna Komisja Etyki Urzędniczej nie stwierdziła w rozmowie niczego niewłaściwego.

Haščák przeciwko Słowacji

23 czerwca 2022 roku

Sprawa ta dotyczyła operacji inwigilacji („operacja Gorilla”) przeprowadzonej w latach 2005 i 2006 przez słowacką służbę wywiadowczą (SIS) oraz uzyskanych przez nią materiałów wywiadowczych. Skarżący - prominentny biznesmen powiązany z wpływową grupą finansową i partner biznesowy skarżącego w sprawie Zoltán Varga przeciwko Słowacji (wyrok z dnia 20 lipca 2021 r.) - zarzucił w szczególności brak skutecznego nadzoru i kontroli wykonania dwóch nakazów inwigilacji wydanych przez Sąd Okręgowy w Bratysławie w połowie 2000 r., że obowiązujące ramy nie zapewniały ochrony osobom przypadkowo dotkniętym środkami inwigilacji oraz że wewnętrzne zasady mające zastosowanie do przechowywania materiałów wywiadowczych były nieodpowiednie.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia Artykułu 8** (prawo do poszanowania życia prywatnego) Konwencji w związku z wykonaniem dwóch nakazów i przechowywaniem materiałów analitycznych. Po pierwsze, Trybunał stwierdził, że w znacznym stopniu skargi skarżącego na podstawie art. 8 były identyczne i wynikały z identycznego stanu faktycznego i proceduralnego, jak w sprawie Zoltán Varga. Trybunał zastosował zatem to orzecznictwo do niniejszej sprawy. Chociaż istniała podstawa prawna, Trybunał zauważył w szczególności, że operacja miała liczne niedociągnięcia, z których część została uznana na szczeblu krajowym w odpowiedzi na skargi i działania pana Varga. Chociaż sądy krajowe nie dokonały takich ustaleń w indywidualnej sprawie skarżącego, były one istotne dla oceny jego sprawy. Trybunał powtórzył, że podobnie jak w sprawie Zoltán Varga, przy wdrażaniu nakazów inwigilacji SIS praktycznie korzystał z dyskrekcji stanowiącej nieskrępowaną władzę, której nie towarzyszył środek ochrony przed arbitralną ingerencją, zgodnie z wymogami praworządności. Ponadto sytuację tę pogorszył bezsporny fakt, że skarżący sam nie był celem inwigilacji na podstawie pierwszego z dwóch nakazów, w świetle jego niepodważalnego argumentu, że prawo nie zapewnia ochrony osobom przypadkowo dotkniętym środkami inwigilacji, oraz fundamentalna niepewność co do

praktycznego i proceduralnego statusu nagrania audio odzyskanego w 2018 r., prawdopodobnie pochodzącego od SIS. Trybunał zauważył wreszcie, że wcześniej orzekł w sprawie Zoltán Varga, że przechowywanie materiału analitycznego uzyskanego w ramach operacji nadzoru podlegało poufnyim zasadom bez zewnętrznego nadzoru. Przechowywanie nie było zatem zgodne z prawem. Trybunał orzekł, że miało to również zastosowanie w niniejszej sprawie.

Zobacz również: [Plechlo przeciwko Słowacji](#)

wyrok z dnia 26 października 2023 roku

[Škoberne przeciwko Słowenii](#)¹³

15 lutego 2024 roku

Sprawa ta dotyczyła postępowania przeciwko byłemu sędziemu i jego skazania w 2013 r. za przyjmowanie łapówek. Jego skazanie opierało się na zeznaniach dwóch współoskarżonych, którzy przyznali się do bycia pośrednikami oraz na danych o ruchu i lokalizacji uzyskanych w ramach systemu zatrzymywania danych obowiązującego w tym czasie w Słowenii.

Trybunał uznał, że **doszło do naruszenia Artykułu 8** (prawo do poszanowania życia prywatnego) Konwencji, stwierdzając, że zatrzymywanie, dostęp i przetwarzanie danych telekomunikacyjnych w czasie skazania skarżącego naruszyło jego prawo do prywatności. Trybunał zauważył w szczególności, że chociaż obecnie w Słowenii można zatrzymywać jedynie dane telekomunikacyjne potrzebne do celów rozliczeniowych i handlowych, w czasie skazania skarżącego dostawcy usług komunikacyjnych byli zobowiązani do systematycznego i masowego zatrzymywania takich danych przez okres 14 miesięcy. Trybunał uznał, że takie zatrzymywanie danych nie mieści się w granicach tego, co jest konieczne w demokratycznym społeczeństwie. W tej sprawie Trybunał uznał również, że doszło do naruszenia Artykułu 6 §§ 1 i 3 (d) (prawo do rzetelnego procesu sądowego i prawo do przesłuchania świadków) Konwencji.

Zobacz również, ostatnio:

[Caruana przeciwko Malcie](#)

15 maja 2018 roku (decyzja o dopuszczalności)

[P.N przeciwko Niemcom \(74440/17\)](#)

11 czerwca 2020 roku

W kontekście zdrowia

[Chave née Julien przeciwko Francji](#)

9 lipca 1991 roku (decyzja Europejskiej Komisji Praw Człowieka)¹⁴

Sprawa ta dotyczyła przechowywania w szpitalu psychiatrycznym informacji dotyczących przymusowej internacji skarżącej, którego niezgodność z prawem została uznana przez sądy francuskie. Skarżąca uznała w szczególności, że stała obecność informacji o jej zamknięciu w zakładzie psychiatrycznym w centralnym rejestrze informacji stanowi ingerencję w jej życie prywatne i chciała, aby takie informacje zostały usunięte z rejestrów tego typu.

¹³ Wyrok ten stanie się ostateczny w okolicznościach określonych w art. 44 § 2 Konwencji.

¹⁴ Wraz z Europejskim Trybunałem Praw Człowieka i Komitetem Ministrów Rady Europy, Europejska Komisja Praw Człowieka, która obradowała w Strasburgu od lipca 1954 r. do października 1999 r., nadzorowała przestrzeganie przez Umawiające się Państwa zobowiązań wynikających z Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Komisja przestała istnieć, gdy Trybunał uzyskał status stały w dniu 1 listopada 1998 roku.

Komisja uznała skargę za **niedopuszczalną** jako oczywiście bezzasadną. Zauważyła ona w szczególności, że rejestrowanie informacji dotyczących pacjentów cierpiących na zaburzenia psychiczne służyło nie tylko uzasadnionemu interesowi zapewnienia skutecznego funkcjonowania publicznej służby szpitalnej, lecz również interesowi ochrony praw samych pacjentów, w szczególności w przypadku przymusowej internacji. W niniejszej sprawie Komisja zauważyła między innymi, że sporne informacje były chronione odpowiednimi zasadami zachowania poufności. Ponadto dokumenty te nie mogły być utożsamiane z rejestrami centralnymi i nie były w żaden sposób dostępne publicznie, lecz jedynie dla wyczerpująco wymienionych kategorii osób spoza instytucji. W związku z tym Komisja uznała, że ingerencja doświadczona przez skarżącą nie mogła zostać uznana za nieproporcjonalną w stosunku do słusznego celu, jakim jest ochrona zdrowia.

L.L. przeciwko Francji (nr 7508/02)

10 października 2006 roku

Skarżący skarżył się w szczególności na wykorzystanie przez sądy dokumentów z jego akt medycznych w ramach postępowania rozwodowego, bez jego zgody i bez powołania w tym celu biegłego medycyny sądowej.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji, stwierdzając, że ingerencja w życie prywatne skarżącego nie była uzasadniona ze względu na ogromną wagę ochrony danych osobowych. Podkreślił w szczególności, że jedynie pomocniczo sądy francuskie powołały się na sporną opinię medyczną na poparcie swoich decyzji i w związku z tym wydaje się, że mogłyby dojść do takiego samego wniosku bez niej. Trybunał zauważył ponadto, że prawo krajowe nie przewiduje wystarczających gwarancji w odniesieniu do wykorzystywania w tego rodzaju postępowaniach danych dotyczących życia prywatnego stron, co *a fortiori* uzasadnia potrzebę ścisłej kontroli takich środków.

Drelon przeciwko Francji

8 września 2022 roku

Zob. powyżej, w sekcji „Gromadzenie danych osobowych”, „Dane odzwierciedlające orientację seksualną”.

Zobacz również, ostatnio:

Mockutė przeciwko Litwie

27 lutego 2018 roku

Postępowania z zakresu ubezpieczeń społecznych

Vukota-Bojic przeciwko Szwajcarii

18 października 2016 roku

Skarżąca uległa wypadkowi drogowemu, a następnie wystąpiła o rentę inwalidzką. Po sporze z ubezpieczycielem w sprawie wysokości renty inwalidzkiej i po latach trwającego postępowania sądowego, ubezpieczyciel zwrócił się do niej z prośbą o ponowne badanie lekarskie w celu ustalenia dodatkowych dowodów potwierdzających stan zdrowia. Kiedy odmówiła, ubezpieczyciel wynajął prywatnych detektywów w celu przeprowadzenia tajnej obserwacji skarżącej. Uzyskane dowody zostały wykorzystane w dalszym postępowaniu sądowym, co skutkowało zmniejszeniem renty skarżącej. Skarżąca podnosiła, że obserwacja naruszyła jej prawo do poszanowania życia prywatnego i że nie należało dopuszczać tego dowodu w postępowaniu.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8** Konwencji. Stwierdzono w szczególności, że działania ubezpieczyciela wiązały się z odpowiedzialnością państwa na mocy Konwencji, ponieważ pozwany zakład ubezpieczeń był uznawany za organ publiczny na mocy prawa szwajcarskiego. Stwierdził również, że obserwacja zakłóciła życie prywatne skarżącej, mimo że odbywała się w miejscach publicznych, ponieważ detektywi systematycznie gromadzili i przechowywali dane oraz wykorzystywali je do konkretnych celów. Ponadto obserwacja nie była przewidziana prawem, ponieważ przepisy prawa szwajcarskiego, na których się opierała, nie były wystarczająco precyzyjne. W

szczegółności nie uregulowały one jasno, kiedy i jak długo można prowadzić obserwację oraz w jaki sposób należy przechowywać i udostępniać uzyskane dane. Ponadto Trybunał stwierdził, że wykorzystanie dowodów z obserwacji w sprawie skarżącej przeciwko jej ubezpieczycielowi nie uczyniło postępowania niesprawiedliwym i w związku z tym uznał, że **nie doszło do naruszenia art. 6** (prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji. W tym względzie zauważył w szczególności, że skarżąca miała możliwość zakwestionowania dowodów uzyskanych w ramach obserwacji, oraz że sąd szwajcarski wydał decyzję z uzasadnieniem, dlaczego dowód powinien zostać przyjęty.

Mehmedovic przeciwko Szwajcarii

11 grudnia 2018 roku (decyzja o dopuszczalności)

Sprawa ta dotyczyła obserwacji osoby ubezpieczonej (pierwszego skarżącego) i pośrednio jego żony w miejscach publicznych przez inspektorów towarzystwa ubezpieczeniowego w celu ustalenia, czy jego roszczenie o odszkodowanie złożone w następstwie wypadku było uzasadnione.

Trybunał uznał skargę za **niedopuszczalną** jako oczywiście bezzasadną. Po pierwsze zauważył, że czynności prowadzone przez towarzystwo ubezpieczeniowe, które odbywały się w miejscach publicznych i ograniczały się do ustalenia mobilności pierwszego skarżącego, miały na celu wyłącznie ochronę praw majątkowych ubezpieczyciela. W tym względzie Trybunał orzekł, że sądy krajowe uznały, że ubezpieczyciel ma nadrzędny interes, który oznacza, że ingerencja w dobra osobiste skarżącego była zgodna z prawem. Po drugie, Trybunał zauważył, że skąpe informacje dotyczące drugiej ze skarżących, zebrane przypadkowo i niemające znaczenia dla dochodzenia, w żaden sposób nie stanowiły systematycznego lub stałego gromadzenia danych. Zdaniem Trybunału nie doszło zatem do ingerencji w życie prywatne skarżącej.

Sprawa w toku

Le Marrec przeciwko Francji (nr 52319/22)

Skarga przekazana rządowi francuskiemu w dniu 7 marca 2023 r.

Skarżący otrzymywał zasiłek socjalny w formie wsparcia dochodu. W trakcie przetwarzania jego danych logowania organizacja zarządzająca (Caisse d'allocations familiales - Biuro Zasiłków Rodzinnych) wykryła, że złożył on kwartalne oświadczenie o środkach z zagranicznego adresu IP. Następnie przeprowadzono przegląd jego sprawy. Po zakończeniu przeglądu jego uprawnienia do zasiłku zostały cofnięte z Przetwarzania danych logowania z mocą wsteczną. Skarga skarżącego dotyczy przetwarzania jego danych logowania (w szczególności geolokalizacji jego adresu IP), które jego zdaniem nie podlegało odpowiednim gwarancjom prawnym, oraz braku odniesienia się przez sądy krajowe do podniesionego przez niego zarzutu naruszenia prywatności.

Trybunał powiadomił o skardze rząd francuski i zadał stronom pytania na podstawie art. 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego) i art. 6 § 1 (prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji.

Przechowywanie w tajnych rejestrach

Leander przeciwko Szwecji

23 marca 1987 roku

Sprawa ta dotyczyła wykorzystania tajnych akt policji przy rekrutacji stolarza. Skarżący, który pracował jako tymczasowy zastępca w Muzeum Marynarki Wojennej w Karlskronie, obok zamkniętej strefy wojskowej, skarżył się na przechowywanie danych osobowych dotyczących jego dawnej działalności związkowej i twierdził, że doprowadziło to do wykluczenia jego osoby z przedmiotowego zatrudnienia. Twierdził, że nic z jego życia osobistego ani dawnej działalności politycznej nie może być uznane za posiadające charakter wymagający zarejestrowania go w rejestrze Departamentu Bezpieczeństwa i zaklasyfikowania go jako "zagrożenie dla bezpieczeństwa".

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji. Odnotowując w szczególności, że zarówno przechowywanie w tajnym rejestrze, jak i udostępnianie informacji o życiu prywatnym jednostki wchodzi w zakres art. 8 Konwencji, Trybunał

przypomniał również, że w społeczeństwie demokratycznym istnienie służb wywiadowczych i przechowywanie danych może być zgodne z prawem i mieć pierwszeństwo nad interesem obywateli, pod warunkiem, że służyłoby to realizacji uzasadnionych prawnie celów, a mianowicie zapobieganiu zakłóceniom porządku lub przestępczości lub ochronie bezpieczeństwa narodowego. W niniejszej sprawie Trybunał stwierdził, że gwarancje zawarte w szwedzkim systemie kontroli personelu spełniają wymogi art. 8 Konwencji i że rząd szwedzki miał prawo uznać, że interesy bezpieczeństwa narodowego mają pierwszeństwo przed indywidualnymi interesami skarżącego.

Rotaru przeciwko Rumunii

4 maja 2000 roku (Wielka Izba)

Zobacz poniżej pod „Usunięcie lub zniszczenie danych osobowych”.

Turek przeciwko Słowacji

14 lutego 2006 roku

Zobacz poniżej pod „Dostęp do danych osobowych”.

Informacja podatkowa

L.B. przeciwko Węgrom (nr 36345/16)

9 marca 2023 roku (Wielka Izba)

Sprawa dotyczyła węgierskiej polityki legislacyjnej w zakresie publikowania danych osobowych podatników, którzy byli zadłużeni. Skarżący zarzucił w szczególności, że jego imię i nazwisko oraz adres zamieszkania zostały opublikowane na liście „głównych dłużników podatkowych” na stronie internetowej organów podatkowych na mocy nowelizacji odpowiednich przepisów podatkowych z 2006 roku.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia Artykułu 8 Konwencji**. Stwierdził w szczególności, że zmieniony system publikacji był systematyczny, bez wyważenia interesu publicznego w zapewnieniu dyscypliny podatkowej z prawem do prywatności jednostki. Ponadto Parlament nie ocenił poprzednich systemów publikacji i ich wpływu na podatników ani nie zastanowił się, jaka byłaby dodatkowa wartość zmienionego systemu z 2006 roku. Co więcej, w niewielkim stopniu lub wcale nie uwzględniono ochrony danych, ryzyka niewłaściwego wykorzystania przez ogół społeczeństwa adresu zamieszkania dłużnika podatkowego, lub ogólnościowego zasięgu Internetu. Trybunał nie był zatem usatysfakcjonowany, pomimo szerokiej swobody pozwanego państwa w podejmowaniu decyzji w takich sprawach, że powody węgierskiego ustawodawcy do uchwalenia zmienionego systemu publikacji, choć istotne, były wystarczające, aby wykazać, że ingerencja w prawa skarżącego była „konieczna w demokratycznym społeczeństwie”.

Skarga w toku

Casarini przeciwko Włochom (nr 25578/11)

Skarga przekazana rządowi włoskiemu w dniu 8 lutego 2021 r.

Sprawa dotyczy domniemanego braku wystarczających zabezpieczeń przed nadużyciami w dostępie do danych osobowych przechowywanych w bazie danych Służby Informacji dla Podatników (Servizio per le informazioni sul contribuente - Ser.P.I.Co.).

Trybunał powiadomił o skardze rząd włoski i zadał stronom pytania na podstawie art. 8 i art. 35 (kryteria dopuszczalności) Konwencji.

Dane gromadzone przez dostawców usług telekomunikacyjnych

Breyer przeciwko Niemcom (nr 50001/12)

30 stycznia 2020 roku

Zgodnie z nowelizacją niemieckiej ustawy telekomunikacyjnej z 2004 roku firmy musiały gromadzić i przechowywać dane osobowe wszystkich swoich klientów, w tym użytkowników kart SIM w systemie pre-paid, co wcześniej nie było wymagane. Skarżący, aktywiści na rzecz wolności obywatelskich i krytycy nadzoru państwowego, byli użytkownikami takich kart i dlatego musieli rejestrować swoje dane osobowe, takie jak numery telefonów, datę urodzenia oraz nazwisko i adres, u usługodawców. Skarżyli się na przechowywanie ich danych osobowych jako użytkowników kart SIM w systemie pre-paid.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji, uznając, że ogólnie rzecz biorąc Niemcy nie przekroczyły granic swoich uprawnień dyskrecyjnych („margines uznania”) stosując przedmiotowe prawo przy wyborze środków do osiągnięcia uzasadnionych celów ochrony bezpieczeństwa narodowego i walki z przestępczością, a także, że przechowywanie danych osobowych skarżących było proporcjonalne i „niezbędne w społeczeństwie demokratycznym”. Nie doszło zatem do naruszenia Konwencji. Trybunał uznał w szczególności, że gromadzenie nazwisk i adresów skarżących jako użytkowników kart SIM w systemie pre-paid stanowiło ograniczoną ingerencję w ich prawa. Zauważył jednak, że dane prawo posiada dodatkowe zabezpieczenia, a osoby mogą również zwracać się do niezależnych organów nadzoru danych w celu skontrolowania wniosków władz o udostępnienie danych i w razie potrzeby dochodzić swoich roszczeń.

Ujawnienie danych osobowych

Z.v. przeciwko Finlandii (nr 22009/93)

25 lutego 1997 roku

Sprawa dotyczyła ujawnienia stanu zdrowia skarżącej (skarżąca była zarażona wirusem HIV) w postępowaniu karnym przeciwko jej mężowi.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji, stwierdzając, że ujawnienie tożsamości skarżącej i informacji o stanie zdrowia w treści wyroku sądu apelacyjnego udostępnionego prasie nie zostało poparte żadnymi przekonującymi powodami i że opublikowanie tych informacji doprowadziło do naruszenia prawa skarżącej do poszanowania jej życia prywatnego i rodzinnego. Trybunał zauważył w szczególności, że poszanowanie poufności danych dotyczących stanu zdrowia jest podstawową zasadą w systemach prawnych wszystkich Umawiających się Stron Konwencji i ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla poszanowania poczucia prywatności pacjenta, ale również dla zachowania jego zaufania do zawodów medycznych i ogólnie do służby zdrowia. Prawo krajowe musi zatem zapewniać odpowiednie środki zabezpieczające, aby zapobiec takiemu ujawnianiu danych osobowych dotyczących zdrowia, które mogą być niezgodne z gwarancjami zawartymi w art. 8 Konwencji.

M.S. przeciwko Szwecji (nr 20837/92)

27 sierpnia 1997 roku

Sprawa dotyczyła przekazania przez klinikę aborcyjną organowi ubezpieczeń społecznych dokumentacji medycznej zawierającej informację o aborcji przeprowadzonej u skarżącej.

Trybunał orzekł, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji, stwierdzając, że istnieją istotne i wystarczające powody przekazania dokumentacji medycznej skarżącej przez klinikę organowi ubezpieczeń społecznych oraz że środek nie był nieproporcjonalny w stosunku do uzasadnionego celu, do którego zmierzał, to znaczy, umożliwienia organowi ubezpieczeń społecznych ustalenia, czy warunki przyznania skarżącej świadczenia powypadkowego zostały spełnione, w celu ochrony dobrobytu gospodarczego kraju. Ponadto kwestionowany środek podlegał istotnym ograniczeniom i towarzyszyły mu skuteczne i odpowiednie środki zabezpieczające przed nadużyciami.

Peck przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

28 stycznia 2003 roku

Sprawa dotyczyła ujawnienia mediom materiału filmowego nakręconego na ulicy przez kamerę CCTV zainstalowaną przez radę gminy, pokazującą skarżącego przecinającego sobie nadgarstki.

Trybunał stwierdził, że ujawnieniu materiału filmowego przez radę gminy nie towarzyszyły wystarczające środki zabezpieczające i stanowiło ono nieproporcjonalną i nieuzasadnioną ingerencję w życie prywatne skarżącego, co stanowi **naruszenie art. 8** Konwencji. W szczególności nie stwierdził, że w okolicznościach niniejszej sprawy istniały istotne lub wystarczające powody, które uzasadniałyby bezpośrednie podanie przez radę do wiadomości publicznej zdjęć z materiału filmowego bez uzyskania zgody skarżącego lub

zamaskowania jego tożsamości, lub które uzasadniałyby ujawnienie ich mediom bez podjęcia przez radę kroków mających na celu zapewnienie, w miarę możliwości, aby takie maskowanie zostało dokonane przez media. Cel zapobiegania przestępstwom oraz kontekst ujawnienia informacji wymagały szczególnej kontroli i staranności w tym zakresie w niniejszej sprawie. Trybunał orzekł również, że nastąpiło **naruszenie art. 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji **w związku z art. 8**, stwierdzając, że skarżący nie miał żadnego skutecznego środka prawnego w związku z naruszeniem jego prawa do poszanowania życia prywatnego.

Panteleyenکو przeciwko Ukrainie

29 czerwca 2006 roku

Skarżący skarżył się w szczególności na ujawnienie na rozprawie sądowej poufnych informacji dotyczących jego stanu psychicznego i leczenia psychiatrycznego.

Trybunał uznał, że pozyskanie ze szpitala psychiatrycznego poufnych informacji dotyczących stanu psychicznego i odpowiedniego leczenia oraz ujawnienie ich na rozprawie publicznej stanowiło ingerencję w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego. Orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8** Konwencji, zauważając w szczególności, że przedmiotowe dane nie mogły wpłynąć na wynik postępowania sądowego, że wniosek sądu pierwszej instancji o udzielenie informacji był zbędny, ponieważ informacje te nie były "istotne dla postępowania wyjaśniającego, dochodzenia lub rozprawy sądowej", a zatem były niezgodne z prawem dla celów zawartych w ustawie z 2000 roku o pomocy psychiatrycznej.

Armonas przeciwko Litwie i Biriuk przeciwko Litwie

25 listopada 2008 roku

W 2001 roku największy dziennik litewski opublikował na pierwszej stronie artykuł na temat zagrożenia AIDS w odległej części Litwy. W szczególności według zacytowanych wypowiedzi personelu medycznego z ośrodka zajmującego się leczeniem AIDS oraz szpitala, potwierdzono, że skarżący są nosicielami wirusa HIV. Druga skarżąca, określona jako "szczególnie rozwiązła", wedle informacji miała mieć dwoje pozamałżeńskich dzieci z pierwszym skarżącym.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji ze względu na niski pułap odszkodowania przyznanego skarżącym. Szczególnie zaniepokojony faktem, że według gazety informacje o chorobie skarżących zostały potwierdzone przez personel medyczny, zauważył, że istotne jest, aby prawo krajowe chroniło poufność informacji o pacjentach i zniechęcało do ujawniania danych osobowych, w szczególności mając na uwadze negatywny wpływ takich ujawnień na gotowość innych osób do dobrowolnego poddania się testom na obecność wirusa HIV i starania się o odpowiednie leczenie.

Avilkina i inni przeciwko Rosji¹⁵

6 czerwca 2013 roku

Skarżący to organizacja religijna, Centrum Administracyjnym Świadców Jehowy w Rosji oraz trzech Świadców Jehowy. Skarżyli się oni w szczególności na ujawnienie ich akt medycznych rosyjskim organom ścigania po tym, jak 20 lat temu odmówili poddania się transfuzji krwi podczas pobytu w szpitalach publicznych. W związku z dochodzeniem w sprawie legalności działalności organizacji składającej skargę, prokuratura poleciła wszystkim szpitalom w Petersburgu zgłoszenie odmowy transfuzji krwi przez Świadców Jehowy.

Trybunał uznał skargę za **niedopuszczalną** (niezgodną *ratione personae*) w odniesieniu do skarżącej organizacji religijnej oraz w odniesieniu do jednej z trzech pozostałych skarżących, ponieważ w rzeczywistości nie doszło do ujawnienia jej akt medycznych, co nie było przedmiotem sporu między stronami. Trybunał orzekł ponadto, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji w odniesieniu do dwóch pozostałych skarżących. Trybunał stwierdził w szczególności, że nie istniała pilna potrzeba społeczna ujawnienia poufnych informacji medycznych na ich temat. Ponadto środki zastosowane przez prokuratora do przeprowadzenia dochodzenia, polegające na ujawnieniu informacji poufnych bez

¹⁵ W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Konwencji.

uprzedniego ostrzeżenia lub możliwości zgłoszenia sprzeciwu, nie musiały być tak uciążliwe dla skarżących. W związku z tym władze nie podjęły żadnego wysiłku w celu znalezienia właściwej równowagi pomiędzy, z jednej strony, prawem skarżących do poszanowania ich życia prywatnego, a z drugiej strony, celem prokuratora, jakim jest ochrona zdrowia publicznego.

Zobacz również: [Y.Y. przeciwko Rosji \(nr 40378/06\)](#)¹⁶, wyrok z dnia 23 lutego 2016 roku.

Radu przeciwko Republice Mołdawii

15 kwietnia 2014 roku

Skarżąca, wykładowczyni akademii policyjnej, skarżyła ujawnienie pracodawcy przez szpital państwowy jej informacji medycznych. Informacje te były szeroko rozprowadzone po jej miejscu pracy, a krótko po tym skarżąca ponosiła ze względu na stres. Wniosła następnie, nieskutecznie, skargę przeciwko szpitalowi oraz akademii policyjnej.

Trybunał orzekł, że **nastąpiło naruszenie art. 8** Konwencji, uznając, że ingerencja w wykonywanie prawa do poszanowania życia prywatnego, które podnosiła skarżąca, nie była „zgodna z prawem” w rozumieniu art. 8.

Sõro przeciwko Estonii

3 września 2015 roku

Niniejsza sprawa dotyczyła skargi złożonej przez skarżącego w związku z faktem opublikowania informacji o jego zatrudnieniu w okresie Związku Radzieckiego jako kierowcy Komitetu Bezpieczeństwa Publicznego ZSRR (KGB) w estońskim dzienniku urzędowym w 2004 roku.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8** Konwencji, stwierdzając, że w przypadku skarżącego środek ten był nieproporcjonalny do zamierzonych celów. Trybunał zauważył w szczególności, że zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi informacje o wszystkich pracownikach byłych służb bezpieczeństwa - w tym o kierowcach, jak w przypadku skarżącego - zostały opublikowane, niezależnie od tego, jaką funkcję pełnili. Ponadto, podczas gdy ustawa o ujawnianiu informacji weszła w życie trzy i pół roku po ogłoszeniu przez Estonię niepodległości, publikacja informacji o byłych pracownikach służb bezpieczeństwa rozciągała się na kilka lat. W przypadku skarżącego informacje, o których mowa, zostały opublikowane dopiero w 2004 roku, prawie 13 lat po ogłoszeniu przez Estonię niepodległości i nie dokonano oceny ewentualnego zagrożenia, jakie stanowił skarżący w chwili publikacji ogłoszenia. Wreszcie, mimo że sama ustawa o ujawnianiu informacji nie nakładała żadnych ograniczeń na zatrudnienie skarżącego, to zgodnie z jego twierdzeniami był on wyśmiewany przez swoich kolegów i zmuszony do odejścia z pracy. Trybunał uznał, że nawet jeśli taki rezultat nie był zamiarem ustawy, to i tak świadczyłby on o tym, jak poważna była ingerencja w prawo skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego.

Satakunnan Markkinapörssi Oy i Satamedia Oy przeciwko Finlandii

27 czerwca 2017 roku (Wielka Izba)

Po tym jak dwa przedsiębiorstwa opublikowały informacje dotyczące podatków 1.2 miliona osób fizycznych, sądy krajowe orzekły, że taka masowa publikacja danych osobowych była niezgodna z prawem w świetle przepisów o ochronie danych i zakazały takich publikacji w przyszłości. Przedsiębiorstwa skarżyły się, że zakaz ten naruszył ich prawo do wolności wyrażania opinii.

Wielka Izba piętnastoma głosami do dwóch stwierdziła, że **nie doszło do naruszenia art. 10** (wolność wyrażania opinii) Konwencji. Zauważyła w szczególności, że zakaz ten ingerował w wolność wypowiedzi przedsiębiorstw. Nie naruszył on jednak art. 10, ponieważ był zgodny z prawem, dążył do realizacji słusznego celu ochrony prywatności osób fizycznych i zachowywał równowagę między prawem do prywatności a prawem do wolności wypowiedzi. W niniejszej sprawie Wielka Izba przychyliła się do poglądu wyrażonego przez sądy krajowe, że masowe gromadzenie i rozpowszechnianie danych podatkowych nie

¹⁶ W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Konwencji.

przyczyniło się do debaty w interesie publicznym i nie miało wyłącznie dziennikarskiego celu.

Zobacz także: [Samoylova przeciwko Rosji](#)¹⁷, wyrok z 17 grudnia 2021

Standard Verlagsgesellschaft mbH przeciwko Austrii (nr 3)

7 grudnia 2021 roku

Sprawa ta dotyczyła nakazu sądowego, aby skarżąca spółka medialna ujawniła informacje dotyczące rejestracji zarejestrowanych użytkowników, którzy zamieścili komentarze na jej stronie internetowej derStandard.at, stronie internetowej gazety Der Standard. Nastąpiło to po komentarzach rzekomo łączących polityków m.in. z korupcją lub neonazistami, które skarżąca spółka usunęła, odmawiając jednak ujawnienia informacji o komentujących.

Trybunał orzekł, że w niniejszej sprawie **doszło do naruszenia Artykułu 10** (wolność słowa) Konwencji, stwierdzając, że przedmiotowe nakazy sądowe nie były konieczne w demokratycznym społeczeństwie. Trybunał stwierdził w szczególności, że dane użytkowników nie korzystały z ochrony „źródeł dziennikarskich” i nie istniało bezwzględne prawo do anonimowości w Internecie. Jednakże sądy krajowe nawet nie zrównoważyły interesów skarżących z interesami skarżącej spółki w utrzymaniu anonimowości użytkowników, aby pomóc w promowaniu swobodnej wymiany myśli i informacji, zgodnie z art. 10 Konwencji.

Y.G. przeciwko Rosji (nr 8647/12)¹⁸

30 sierpnia 2022 roku

Sprawa ta dotyczyła gromadzenia danych zdrowotnych, w tym danych skarżącego, który był nosicielem wirusa HIV i cierpiał na zapalenie wątroby, w bazie danych udostępnionej do sprzedaży na targu. Skarżący twierdził, że organy ścigania bezprawnie gromadziły, przechowywały i wprowadzały jego dane zdrowotne do bazy danych oraz że nie zapewniły poufności jego danych i nie przeprowadziły skutecznego dochodzenia w sprawie ich ujawnienia.

Trybunał uznał, że **doszło do naruszenia art. 8 Konwencji**, stwierdzając, że władze rosyjskie nie wywiązały się ze swojego pozytywnego obowiązku zapewnienia odpowiedniej ochrony prawa skarżącego do poszanowania jego życia prywatnego. Zauważył w szczególności, że bezsporne było, że tylko władze miały dostęp do większości danych w bazie danych, takich jak rejestry karne i zastosowane środki zapobiegawcze, oraz że w przeszłości, w kontekście postępowania karnego przeciwko skarżącemu, śledczy prowadzący dochodzenie zwrócił się do Szpitala Chorób Zakaźnych o informacje na temat stanu zdrowia skarżącego. Chociaż sporne było, czy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowało bazę danych, w kontekście sprawy nie było innego wyjaśnienia niż to, że władze państwowe, które miały dostęp do przedmiotowych danych, nie zapobiegły naruszeniu poufności. W rezultacie dane te stały się publicznie dostępne, co pociągnęło za sobą odpowiedzialność pozwanego państwa. Okoliczności tego poważnego naruszenia prywatności nigdy nie zostały wyjaśnione. Trybunał przypomniał w tym względzie, że wielokrotnie podkreślał znaczenie odpowiednich zabezpieczeń zapobiegających przekazywaniu i ujawnianiu danych dotyczących zdrowia.

O.G. i inni przeciwko Grecji (nr 71555/12 i 48256/13)¹⁹

23 stycznia 2024 roku

Sprawa ta dotyczyła publikacji, na mocy decyzji władz krajowych, danych medycznych dotyczących prostytutek, u których zdiagnozowano obecność wirusa HIV, oraz relacji medialnych na ich temat. Sprawa dotyczyła również okoliczności, w których wymagano od nich poddania się badaniu krwi.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 8 Konwencji** w odniesieniu do dwóch skarżących z powodu badań krwi, którym musieli się poddać. W tym względzie Trybunał

¹⁷ W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Konwencji.

¹⁸ W dniu 16 września 2022 r. Federacja Rosyjska przestała być stroną Konwencji.

¹⁹ Wyrok ten stanie się ostateczny w okolicznościach określonych w art. 44 § 2 Konwencji.

uznał, że pobranie od nich próbek krwi stanowiło ingerencję w ich życie prywatne i zauważył, że nie było to zgodne z prawem w rozumieniu art. 8 Konwencji, biorąc pod uwagę, że przedmiotowe przepisy prawa krajowego powinny być przewidywalne w odniesieniu do ich skutków dla skarżących. W szczególności Trybunał zauważył, że żaden z przepisów cytowanych przez rząd grecki nie był w stanie uzasadnić interwencji medycznej, przeprowadzonej przez funkcjonariuszy policji lub lekarzy, takiej jak ta nałożona na skarżących. Trybunał uznał również, że doszło do naruszenia art. 8 Konwencji w odniesieniu do czterech skarżących, ze względu na publikację dotyczących ich danych. Uznał, że publikacja danych czterech skarżących stanowiła nieproporcjonalną ingerencję w ich prawo do poszanowania życia prywatnego. Nazwiska i zdjęcia skarżących oraz informacja, że byli nosicielami wirusa HIV, zostały pobrane na stronę internetową policji i rozpowszechnione w mediach, a prokurator nie próbował ustalić, czy w ich sprawach można było podjąć inne środki, które mogłyby zapewnić mniejszą ekspozycję medialną skarżących. Wreszcie, Trybunał zdecydował o skreśleniu części skarg z listy, ponieważ dotyczyły one pięciu skarżących, z których czterech zmarło. Trybunał odrzucił również skargi niektórych skarżących z powodu przekroczenia terminu lub niewyczerpania krajowych środków odwoławczych.

Dostęp do danych osobowych

Gaskin przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

7 lipca 1989 roku

Po osiągnięciu pełnoletności skarżący, który jako dziecko został umieszczony pod opieką lokalnych władz, chciał dowiedzieć się o swojej przeszłości, aby przezwyciężyć osobiste problemy. Odmówiono mu dostępu do jego akt, ponieważ zawierały one poufne informacje.

Trybunał uznał, że doszło do **naruszenia art. 8** Konwencji, uznając, że zastosowane procedury nie zapewniły poszanowania życia prywatnego i rodzinnego skarżącego, zgodnie z wymogami tego artykułu. Zauważył w szczególności, że osoby znajdujące się w sytuacji skarżącego miały żywotny interes, chroniony przez Konwencję, w otrzymywaniu informacji niezbędnych do poznania i zrozumienia ich dzieciństwa i wczesnego rozwoju. Z drugiej strony należy pamiętać, że poufność rejestrów publicznych ma znaczenie dla uzyskania obiektywnych i wiarygodnych informacji, oraz że taka poufność może być również konieczna do ochrony osób trzecich. W tym drugim aspekcie system taki jak brytyjski, który uzależniał dostęp do rejestrów od zgody podmiotu przekazującego dane, można zasadniczo uznać za zgodny z obowiązkami wynikającymi z art. 8, biorąc pod uwagę margines uznania państwa. Trybunał uznał jednak, że w takim systemie interesy osoby ubiegającej się o dostęp do akt związanych z jego życiem prywatnym i rodzinnym muszą być zabezpieczone, gdy osoba włączona do akt albo nie jest dostępna, albo niewłaściwie odmawia zgody. Taki system jest zgodny z zasadą proporcjonalności tylko wtedy, gdy przewiduje, że niezależny organ ostatecznie decyduje, czy należy przyznać dostęp w przypadkach, gdy osoba nie odpowiada lub odmawia zgody. W niniejszej sprawie skarżący nie dysponował taką procedurą.

Odièvre przeciwko Francji

13 lutego 2003 roku (Wielka Izba)

Skarżąca została porzucona przez swoją biologiczną matkę po urodzeniu i pozostawiona w Departamencie Zdrowia i Ubezpieczeń Społecznych. Skarżyła się, że nie była w stanie uzyskać szczegółów identyfikujących jej biologiczną rodzinę, a w szczególności podnosiła, że było to dla niej bardzo krzywdzące, ponieważ pozbawiło ją szansy na odtworzenie jej historii życia.

W wyroku Wielkiej Izby Trybunał zauważył, że poród, a w szczególności okoliczności, w których dziecko się urodziło, stanowiły część życia prywatnego dziecka, a następnie osoby dorosłej, gwarantowanego przez art. 8 Konwencji. W niniejszej sprawie Trybunał stwierdził, że **nie doszło do naruszenia art. 8**, zauważając w szczególności, że skarżąca uzyskała dostęp do nieidentyfikujących informacji o swojej matce i biologicznej rodzinie, które umożliwiły jej odnalezienie niektórych jej korzeni, zapewniając jednocześnie ochronę interesów stron trzecich. Ponadto ostatecznie przepisy uchwalone w 2002 roku umożliwiły

uchylenie poufności i ustanowienie specjalnego organu w celu ułatwienia wyszukiwania informacji na temat pochodzenia biologicznego. Skarżąca może teraz skorzystać z tego ustawodawstwa, aby zażądać ujawnienia tożsamości matki, pod warunkiem uzyskania jej zgody, aby zagwarantować, że potrzeba ochrony matki i uzasadniony wniosek skarżącej zostały sprawiedliwie pogodzone. Ustawodawstwo francuskie dążyło zatem do osiągnięcia równowagi i zapewnienia wystarczającej proporcji między sprzecznymi interesami.

Roche przeciwko Zjednoczonemu Królestwu

19 października 2005 roku (Wielka Izba)

Skarżący został zwolniony z armii brytyjskiej pod koniec lat 60. W latach 80. rozwinęło się u niego nadciśnienie, a później cierpiał też na zapalenie oskrzeli i astmę oskrzelową. Został zarejestrowany jako inwalida i utrzymywał, że jego problemy zdrowotne były wynikiem jego udziału w testach z użyciem gazu musztardowego i nerwowego przeprowadzonych pod auspicjami brytyjskich sił zbrojnych w Porton Down Barracks (Anglia) w latach 60. Skarżący zarzucił w szczególności, że nie miał dostępu do wszystkich istotnych i odpowiednich informacji, które pozwoliłyby mu ocenić ryzyko, na które był narażony podczas udziału w tych testach.

Trybunał uznał, że doszło do **naruszenia art. 8** Konwencji, uznając, że w ogólnych okolicznościach Zjednoczone Królestwo nie wypełniło swojego pozytywnego obowiązku zapewnienia skutecznej i dostępnej procedury umożliwiającej skarżącemu dostęp do wszystkich istotnych i odpowiednich informacji, które pozwoliłyby mu ocenić ewentualne ryzyko, na które był narażony podczas udziału w testach. Trybunał zauważył w szczególności, że osoba fizyczna, taka jak skarżący, która konsekwentnie dochodziła takiego ujawnienia informacji niezależnie od jakiegokolwiek sporu, nie powinna być zobowiązana do prowadzenia postępowania w celu uzyskania informacji. Ponadto usługi informacyjne i badania zdrowotne rozpoczęto dopiero prawie 10 lat po rozpoczęciu przez skarżącego poszukiwania dokumentacji i po złożeniu skargi do Trybunału.

Turek przeciwko Słowacji

14 lutego 2006 roku

Skarżący twierdził w szczególności, że dalsze istnienie akt byłej Czechosłowackiej Komunistycznej Agencji Bezpieczeństwa rejestrujących go jako jednego z jej agentów, wydanie poświadczenia bezpieczeństwa w tym zakresie, oddalenie jego skargi na tę rejestrację oraz wynikające z tego skutki stanowiły naruszenie jego prawa do poszanowania życia prywatnego.

Trybunał uznał, że szczególnie w postępowaniach związanych z działaniami agencji bezpieczeństwa państwa mogą istnieć uzasadnione podstawy do ograniczenia dostępu do niektórych dokumentów i innych materiałów. Jednak w odniesieniu do postępowania lustracyjnego rozważania te straciły wiele na aktualności, tym bardziej, że postępowanie takie z natury było ukierunkowane na ustalenie faktów pochodzących z okresu komunizmu i nie było bezpośrednio związane z obecnymi funkcjami służb bezpieczeństwa. Ponadto kwestionowana była legalność działań agencji. W sprawie skarżącego Trybunał zauważył, że sądy krajowe uznały za niezwykle ważne, aby skarżący udowodnił, że ingerencja państwa w jego prawa była sprzeczna z obowiązującymi przepisami. Zasady te były jednak tajne i skarżący nie miał do nich pełnego dostępu. Z drugiej strony państwo - słowacka służba wywiadowcza - miało pełny dostęp. Trybunał stwierdził, że wymóg ten nałożył nierealistyczne i nadmierne obciążenie na skarżącego i nie był zgodny z zasadą równości. W związku z tym doszło do **naruszenia art. 8** Konwencji w zakresie braku procedury, w ramach której skarżący mógłby ubiegać się o ochronę jego prawa do poszanowania życia prywatnego. Trybunał w końcu stwierdził, że nie ma potrzeby osobnego badania wpływu na życie prywatne skarżącego faktu zarejestrowania go w aktach byłej Agencji Bezpieczeństwa Państwowego i negatywnego poświadczenia bezpieczeństwa.

Segerstedt-Wiberg i Inni przeciwko Szwecji

6 czerwca 2006 roku

W tym przypadku skarżącym odmówiono dostępu do pełnych akt przechowywanych przez szwedzką policję bezpieczeństwa, ponieważ udzielenie im dostępu mogło zagrozić zapobieganiu przestępczości lub ochronie bezpieczeństwa narodowego.

Trybunał stwierdził, że **nie doszło do naruszenia art. 8** Konwencji z powodu odmowy udzielenia skarżącym pełnego dostępu do informacji przechowywanych na ich temat przez policję bezpieczeństwa. Powtarzając w szczególności, że odmowa pełnego dostępu do krajowego rejestru tajnej policji jest konieczna, gdy państwo mogłoby słusznie obawiać się, że udzielenie takich informacji może zagrozić skuteczności tajnego systemu nadzoru zaprojektowanego w celu ochrony bezpieczeństwa narodowego i zwalczania terroryzmu, Trybunał stwierdził, że Szwecja, biorąc pod uwagę szeroki margines uznania, mogła słusznie uznać, że interesy bezpieczeństwa narodowego i walka z terroryzmem przeważały nad interesem skarżących w byciu poinformowanymi o pełnym zakresie, w jakim informacje o nich były przechowywane w rejestrze policji bezpieczeństwa.

K.H. i Inni przeciwko Słowacji (no. 32881/04)

28 kwietnia 2009 roku

Skarżące, osiem kobiet pochodzenia romskiego, nie mogły już począć dzieci po leczeniu na oddziałach ginekologicznych w dwóch różnych szpitalach i podejrzewały, że dzieje się tak, ponieważ zostały one wysterylizowane podczas pobytu w tych szpitalach. Skarżyły się, że nie mogły uzyskać kserokopii swojej dokumentacji medycznej.

Trybunał uznał, że doszło do **naruszenia art. 8** Konwencji, ponieważ skarżącym nie zezwolono na kserokopię ich dokumentacji medycznej. Uznał w szczególności, że osoby, które podobnie jak skarżące, chciały uzyskać kserokopie dokumentów zawierających ich dane osobowe, nie powinny być zobowiązane do szczegółowego uzasadnienia, dlaczego potrzebują kopii. Organ, który posiadał dane, powinien był raczej wykazać, że istniały ważne powody, dla których nie udostępniono tej usługi. Biorąc pod uwagę, że skarżące otrzymały orzeczenia sądowe pozwalające na wgląd do całej dokumentacji medycznej, odmowa możliwości wykonania kserokopii tych akt, nie została wystarczająco uzasadniona przez władze. Aby uniknąć ryzyka nadużywania danych medycznych, wystarczyłoby wprowadzić zabezpieczenia prawne w celu ścisłego ograniczenia okoliczności, w których takie dane mogłyby zostać ujawnione, a także zakresu osób uprawnionych do dostępu do plików. Trybunał zauważył, że nowa ustawa o opiece zdrowotnej przyjęta w 2004 roku była zgodna z tym wymogiem, jednak weszła w życie zbyt późno, aby wpłynąć na sytuację skarżących w tej sprawie.

Haralambie przeciwko Rumunii

27 października 2009 roku

Skarżący skarżył się w szczególności na przeszkody w prawie dostępu do akt osobowych założonych na niego przez byłe tajne służby w okresie komunizmu.

Trybunał uznał, że doszło do **naruszenia art. 8** Konwencji z powodu przeszkód w zapoznaniu się skarżącego z aktami osobistymi utworzonymi przez tajne służby pod rządami komunistycznymi. Stwierdzono, że ani liczba przesłanych plików, ani niedociągnięcia w systemie archiwum nie uzasadniają sześciolatniego opóźnienia w spełnieniu jego prośby. W tej sprawie Trybunał przypomniał w szczególności o żywotnym interesie osób, które były przedmiotem akt osobowych przechowywanych przez władze publiczne, aby móc mieć do nich dostęp, i podkreślił, że władze mają obowiązek zapewnić skuteczną procedurę uzyskania dostępu do takich informacji.

Zobacz także: **Jarnea przeciwko Rumunii**, wyrok z 19 lipca 2011 roku; **Antoneta Tudor przeciwko Rumunii**, wyrok z 24 września 2013 roku.

Godelli przeciwko Włochom

25 września 2012 roku

Sprawa dotyczyła poufności informacji dotyczących narodzin dziecka oraz niemożności uzyskania informacji o swoim pochodzeniu przez osobę porzuconą przez matkę. Skarżąca utrzymywała, że poniosła znaczną szkodę w wyniku nieznamości swojej osobistej historii, ponieważ nie była w stanie prześledzić swoich korzeni przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony interesów osób trzecich.

Trybunał orzekł, że doszło do **naruszenia art. 8** Konwencji, biorąc pod uwagę w szczególności, że nie została zachowana równowaga pomiędzy przedmiotowymi interesami w sytuacji gdy włoskie ustawodawstwo, w przypadkach, gdy matka postanowiła nie ujawniać swojej tożsamości, nie pozwalało dziecku, które nie zostało formalnie uznane

przy urodzeniu, a następnie zostało adoptowane, wnosić albo o nieidentyfikujące informacje o jego pochodzeniu albo o ujawnienie tożsamości matki biologicznej za jej zgodą.

Magyar Helsinki Bizottság przeciwko Węgrom

8 listopada 2016 roku (Wielka Izba)

Sprawa ta dotyczyła odmowy przez władze dostarczenia organizacji pozarządowej informacji dotyczących pracy obrońcy z urzędu, ponieważ władze zaklasyfikowały te informacje jako dane osobowe, które nie są przedmiotem ujawnienia na mocy prawa węgierskiego. Skarżąca organizacja pozarządowa zarzuciła, że odmowa wydania spornych informacji przez sądy węgierskie stanowi naruszenie jej prawa dostępu do informacji.

Trybunał orzekł, że **doszło do naruszenia art. 10** (wolność wyrażania opinii) Konwencji. Zauważył w szczególności, że informacje, o które zwróciła się organizacja pozarządowa, były niezbędne do ukończenia badań dotyczących funkcjonowania systemu obrońców publicznych, prowadzonych przez nią jako pozarządową organizację praw człowieka, w celu wniesienia wkładu w dyskusję na temat kwestii leżących w oczywistym interesie publicznym. Zdaniem Trybunału odmawiając skarżącej organizacji pozarządowej dostępu do żądanych informacji, władze krajowe utrudniły jej korzystanie ze swobody otrzymywania i przekazywania informacji, w sposób uderzający w istotę jej praw wynikających z art. 10. Trybunał zauważył ponadto, że prawo do prywatności obrońców publicznych nie zostałoby naruszone, gdyby wniosek o udzielenie informacji został przyjęty, ponieważ chociaż wniosek o udzielenie informacji rzeczywiście dotyczył danych osobowych, nie dotyczył informacji spoza domeny publicznej. Trybunał stwierdził również, że ustawodawstwo węgierskie, zgodnie z wykładnią sądów krajowych, wykluczało jakąkolwiek miarodajną ocenę praw organizacji pozarządowej do swobodnego wyrażania opinii i uznał, że w niniejszej sprawie wszelkie ograniczenia dotyczące proponowanej publikacji przez organizację pozarządową - która miała przyczynić się do debaty na temat interesu ogólnego - powinny być zostać poddane jak najściślejszej kontroli. Trybunał uznał wreszcie, że argumenty rządu węgierskiego nie były wystarczające, aby wykazać, że zarzucana ingerencja była „niezbędna w demokratycznym społeczeństwie”, i orzekł, że pomimo swobody uznania pozostawionej państwu pozwanemu („margines uznania”) nie istniał rozsądny związek proporcjonalności między środkiem, którego dotyczyła skarga (odmowa podania nazwisk obrońców z urzędu, a liczbą przypadków, w których zostali wyznaczeni do działania w charakterze obrońcy w określonych jurysdykcjach), a uzasadnionym zamierzonym celem (ochrona praw innych osób).

Zob. również między innymi: **Centrum na rzecz Demokracji i Praworządności przeciwko Ukrainie**, decyzja w sprawie dopuszczalności z dnia 3 marca 2020 r.; **Centrum na rzecz Demokracji i Praworządności przeciwko Ukrainie**, wyrok z dnia 26 marca 2020 r.; **Saure przeciwko Niemcom**, decyzja w sprawie dopuszczalności z dnia 19 października 2021 r.; **Mitov i inni przeciwko Bułgarii**, decyzja w sprawie dopuszczalności z dnia 28 lutego 2023 r.

Usuwanie lub niszczenie danych osobowych

Rotaru przeciwko Rumunii

4 maja 2000 roku (Wielka Izba)

Skarżący zarzucił, że niemożliwe było podważenie nieprawdziwych (jego zdaniem) informacji zawartych w jego aktach prowadzonych przez rumuńskie służby wywiadowcze (RIS). Skarżący został skazany na rok pozbawienia wolności w 1948 roku za krytykę reżimu komunistycznego.

Trybunał orzekł, że nastąpiło **naruszenie art. 8 Konwencji**, uznając, że przechowywanie i wykorzystywanie przez RIS informacji o życiu prywatnym skarżącego było niezgodne z prawem. Trybunał zauważył w szczególności, że informacje publiczne mogą wchodzić w zakres życia prywatnego, w przypadkach gdy są systematycznie gromadzone i przechowywane w aktach będących w posiadaniu władz. Jest to tym bardziej prawdziwe,

gdy takie informacje dotyczą odległej przeszłości danej osoby. Trybunał zauważył, że żaden przepis prawa krajowego nie określa rodzaju informacji, które mogą być rejestrowane, kategorii osób, przeciwko którym mogą być podejmowane środki nadzoru, takie jak gromadzenie i przechowywanie informacji, okoliczności, w których takie środki mogą być podejmowane, ani procedury, którą należy stosować. Podobnie, ustawa nie określała ograniczeń dotyczących wieku przechowywanych informacji ani okresu, przez jaki można je przechowywać. Wreszcie, nie istniały żadne wyraźne, szczegółowe przepisy dotyczące osób uprawnionych do wglądu do akt, charakteru tych akt, procedury, którą należy stosować lub sposobu wykorzystania uzyskanych w ten sposób informacji. W związku z tym Trybunał uznał, że prawo rumuńskie nie określa dostatecznie jasno zakresu i sposobu korzystania z uprawnień dyskrecjonalnych przyznanych organom władzy publicznej. W tej sprawie Trybunał orzekł również, że **doszło do naruszenia art. 13** (prawo do skutecznego środka odwoławczego) Konwencji, ponieważ skarżący nie miał możliwości zakwestionowania przechowywania danych ani podważenia prawdziwości przedmiotowych informacji.

Zobacz również: [Organizacja "21 grudnia 1989" i Inni przeciwko Rumunii](#), wyrok z 24 maja 2011 roku.

Lektura uzupełniająca

Zobacz w szczególności:

- [Platforma wymiany wiedzy na temat EKPC \(ECHR-KS\)](#), Ochrona danych
 - [strona internetowa](#) Rady Europy dotycząca ochrony danych osobowych
-

Kontakt dla mediów:
Tel.: +33 3 90 21 42 08